СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 5.58, 18.33, 12.35;
Віцебск — 5.47, 18.24, 12.36;
Магілёў — 5.47, 18.28, 12.35;
Гомель — 5.43, 18.20, 12.37;
Гродна — 6.11, 18.50, 12.39;
Брэст — 6.15, 18.48, 12.33.

МЕСЯЦ:
Апошняя квадра 26 сакавіка.

ІМЯНІНЫ:
Нічыпара, Цярэнція, Аляксандра, Хрысціны; Тодара.

ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 50 кап.

26 САКАВІКА 1992 г. чацвер, № 62 (21840)

РОЗГАЛАС

УЛАСНІКАМІ ЖАДАЮЦЬ БЫЦЬ УСЕ.

Але далёка не ўсе жадаюць імі станавіцца за ўласныя грошы

Экспрэс-апытанне на тэму «Як вы ставіцеся да абмяркоўваемага на сесіі нашага Вярхоўнага Савета праекта закона аб прыватызацыі?»

Алена ЛІТВІНАВА, журналіст рэспубліканскага радыё: Нешта пэўнае сказаць пра прыватызацыю ў нас вельмі складана. Асабіста ж мяне гэтая з'ява мала датычыцца — няма грошай. Але для некаторых людзей гэта не перашкода. Я рыхтую цяпер матэрыял аб тым, як кіраўнікі аднаго з раёнаў Беларусі праводзілі прыватызацыю па-свойму. Мне здаецца, што такіх фактаў цяпер набярэцца безліч. і што мы, журналісты, проста павінны гаварыць праўду людзям, у якіх ужо склаўся пэўны стэрэатып праводзімай прыватызацыі.

Аляксандр АНІСІМАЎ, працаўнік аднаго з мінскіх малых прадпрыемстваў: Справа, безумоўна, патрэбная і своечасовая. Але мне здаецца, спачатку трэба было прымаць адпаведныя законы, а ўжо потым пачынаць гэтую справу. Нехта ўжо мае сваё жыллё, офіс, магазін, цырульню і г. д. А я, напрыклад, не ведаю, ці магу я валодаць нечым большым, чым, напрыклад, аўтамабіль. Далей: усё збіраюцца вызначыць прыватызацыйную долю кожнага жыхара рэспублікі, але нешта ўсё цягнуць і цягнуць. Вызначаць, мусіць, тады, калі рубель ужо будзе нічога не варты.

Святлана АЗАРЭВІЧ, прадаўшчыца: Канешне, ёсць жаданне купіць акцыі свайго магазіна, калі яго будуць прыватызаваць. Але грошай не хапае. У маіх сябровак іх таксама не вельмі багата. Уся надзея на крэдыт ці нейкія сертыфікаты, якія абяцаюць даць кожнаму. Што ж датычыцца распрацоўваемага закона, дык патрэба ў ім даўно наспела. Галоўнае тут, каб нас не купілі жыхары з іншых рэспублік, каб беларусы самі валодалі сваёй маёмасцю.

Алесь БЕЗВЯСЕЛЬНЫ, маёр: Не да жыру. У гэтай сітуацыі застацца б неяк пры справе — абароне сваёй Радзімы. Што датычыцца асабіста мяне — жаданне валодаць нерухомасцю ёсць, хоць і няшмат уласных сродкаў. Калі людзі валодаюць нечым, яны і адказнасць адчуваюць адпаведную. На мой погляд, многае залежыць ад законаў па прыватызацыі, якія прымаюцца.

Падрыхтаваў апытанне Аляксандр КОКТЫШ.

І БЕЛАРУСАЎ СВЕТ ПАЗНАЕ

Нядаўна ў Францыі пабывала дэлегацыя асацыяцыі «Бел Франс», якую ўзначальваў народны дэпутат рэспублікі Уладзімір Новік.

У час візіту адбыліся сустрэчы з прадстаўнікамі беларускіх арганізацый у Францыі, а таксама з французскімі палітыкамі і бізнесменамі. Кіраўнікі асацыяцыі падпісалі дагавор аб супрацоўніцтве з Саюзам беларусаў Францыі «Хаўрус», утвораным нашымі суайчыннікамі яшчэ ў 1931 годзе.

Акрамя таго, было адкрыта прадстаўніцтва «Бел Франса» ў Парыжы.

Мікалай ДЗЯБЁЛА.

Законапраект аб праве ўласнасці на зямлю: куранят вырашылі лічыць увосень

Як і трэба было чакаць, пры абмеркаванні праекта Закона аб уласнасці на зямлю, акрэсліліся два лагеры. Як заўсёды, перакрыжаваліся думкі апазіцыі, якая прадставіла свой альтэрнатыўны праект, і прыхільнікаў дзяржаўнасці, дакладней, саўмінаўскага праекта.

Адразу скажу, што ні першы, ні другі праекты прыняты не былі: парламент, які дагэтуль прымаў закон за законам ледзь ці не «аўтаматам», — спыніўся і задумаўся. Дарэчы, было аб чым.

Безумоўна, абодва законапраекты заслугоўваюць увагі, адрозніваючыся адным карэнным палажэннем — падыходам да форм уласнасці. У праекце ўрада чорным па беламу напісана: ёсць тры формы — дзяржаўная, калектыўная і прыватная. Вызначэння ўласнасці калектыўнай, між тым, няма. Дапускаю, што і быць не магло, бо такі феномен ніколі і не існаваў.

Як правільна заўважыў дэпутат Новікаў, калектыўная ўласнасць — гэта не форма, а від. Калгас, кааператыў, садовае таварыства — віды землекарыстання. Формы ж — дзяржаўная і прыватная. Здаецца, многія прамоўцы, асабліва практыкі-аграрнікі, блытаюцца ў юрыдычных тэрмінах і паняццях. Застаецца яшчэ раз пашкадаваць, што Вярхоўны Савет — не прафесіянальны.

А сапраўды, што такое калектыўная ўласнасць? Пяцёра-шасцёра валодаюць зямлёй, але хто канкрэтна: Лукашэнка, Шушкевіч ці Трусаў? І як яны вырашаюць узнікаючыя праблемы? А раптам Лукашэнка скажа: зямля мая? Дарэчы, гэты дэпутат ледзь не кожнае выступленне пачынае са слоў «мая гаспадарка». На што дэпутат Трусаў пры абмеркаванні заўважыў: «Вось у гэтым і корань, што Лукашэнка лічыць калектыўную гаспадарку сваёй». Доля ісціны тут, безумоўна, ёсць, як і ва ўрадавым праекце, соль якога — падтрымаць і захаваць калгасна-саўгасную сістэму, надаўшы калектыўнай уласнасці законнасць.

Так, кормяць нас пакуль што калгасы — тут ніхто не спрачаецца. Але гэта не значыць, што калектыўная ўласнасць існуе і што цяперашняя апаратыўная перадача калгасам зямлі ў бестэрміновае карыстанне — гэта правільна. На жаль, толькі аднойчы была ўпамянута прапанова дэпутата Папкова: мець на ўвазе дзве формы ўласнасці — прыватную і дзяржаўную, зямлю перадаць Саветам, а калгасам — браць яе ў арэнду.

Сюды ж трэба дадаць заўвагу дэпутата Зверава: калектыў — юрыдычная асоба, але выдзяляць долю любому яго члену ўсё-такі можна, а тады з'яўляюцца ўжо 2 суб'екты адной і той жа ўласнасці. Як гэта зразумець?

Каб пераканацца, што ВС ні ў якім выглядзе не прыме праект апазіцыі, можна было і не хадзіць на пасяджэнні. Але палітыка, як вядома, майстэрства кампрамісаў. І заставалася спадзявацца толькі на яго. Ва ўсякім разе гэта больш дыпламатычна, чым чысты правал альтэрнатыўнага праекта. За час да восеньскай сесіі ўсё можа змяніцца, і самыя асцярожныя дэпутаты прызнаюць, што калектыўнай уласнасці няма-такі.

Праект апазіцыі прапануе ўсім пачаць з чыстага ліста: і прыватнікам, і калгасам. Зямля пераходзіць пад юрысдыкцыю дзяржавы, вы можаце яе купіць ці атрымаць (як вырашаць), ці ўзяць у арэнду. Пасля гэтага, калі ласка, даказвайце эфектыўнасць свайго рашэння. Інакш кажучы, свабода, канец прыгоннага права, чаго не гарантуе праект урада.

Не першы раз у нас праводзяцца зямельныя рэформы, і ўсё неяк няўдала. Нават сталыпінская памылялася адносна кола суб'ектаў прыватызацыі. Напрыклад, па Пятру Андрэевічу зямлю не маглі атрымаць беззямельныя, а гэта нарадзіла перадавы атрад кастрычніцкага перавароту—люмпенаў. Праект апазіцыі гэты момант, я думаю самы важны, улічвае.

Як заўсёды, некаторым дэпутатам мроіліся мафія, зямельныя камерсанты і акулы капіталізму, якія скупяць няшчасную беларускую зямлю. Маю на ўвазе артыкул з альтэрнатыўнага праекта, дзе гаворыцца аб магчымасці куплі зямлі замежнымі інвестарамі. Дарэчы, артыкул сапраўды быў некалькі няясны, і апазіцыя яго наогул зняла. Між тым, продаж і арэнда зямлі замежнай кампаніяй з мэтай забудовы—агульнапрыняты парадак. Да таго ж, як нагадаў дэпутат Садоўскі, адсутнасць у праекце такога артыкула супярэчыць прынятаму ледзь ці не аднагалосна (і нядаўна) Закону аб замежных інвестыцыях. Такім чынам, ёсць падазрэнне: не ўсе дэпутаты чытаюць законы, якія прымаюць. Сумна.

А ўвогуле аптымізм захоўваецца. Вярхоўны Савет прыняў рашэнне ўхваліць у першым чытанні праект аграрнай камісіі, апублікаваць абодва праекты, закон дапрацоўваць і абмяркоўваць у другім чытанні ўжо восенню. Можна лічыць, што прыхільнікі рэформ не прайгралі. Хоць і не перамаглі.

Сяргей ШАЎЦОЎ.

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб выбранні першага намесніка Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць першым намеснікам Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **Кузняцова** Вячаслава Мікалаевіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

24 сакавіка 1992 г.
г. Мінск.

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

КУЗНЯЦОЎ Вячаслаў Мікалаевіч

Нарадзіўся ў 1947 годзе ў вёсцы Шчыброва Маскоўскай вобласці. Рускі. Адукацыя вышэйшая. У 1970 годзе закончыў Мінскі радыётэхнічны інстытут. Спецыяльнасць па адукацыі радыёінжынер-тэхнолаг.

Пасля заканчэння інстытута працаваў інжынерам на Мінскім прыборабудаўнічым заводзе імя Леніна. Быў на камсамольскай і партыйнай рабоце. У 1989 годзе абраны старшынёй выканаўчага камітэта Савецкага раённага Савета народных дэпутатаў г. Мінска. З 1991 года — старшыня раённага Савета.

Народны дэпутат Рэспублікі Беларусь.

Народны дэпутат Савецкага раённага Савета народных дэпутатаў г. Мінска.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Аб парадку вылічэння часу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Устанавіць, што на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь адлік часу робіцца па міжнароднай сістэме гадзінных паясоў і пераводам штогод гадзіннікавай стрэлкі ў апошнюю нядзелю сакавіка ў 2 гадзіны на адну гадзіну ўперад і ў апошнюю нядзелю верасня ў 3 гадзіны на адну гадзіну назад.

2. Міністэрствам, ведамствам, аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому забяспечыць своечасовую распрацоўку і выкананне неабходных мерапрыемстваў для пераходу да парадку вылічэння часу ў адпаведнасці з гэтай пастановай.

Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В. КЕБІЧ.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М. КАЎКО.

ЛЫЖКА ЎКРАІНСКАГА ДЗЁГЦЮ

ПІНСКІ РАЁН (С. Шапіра). Відаць, праблемы рыначнай эканомікі аднымі з першых адчулі на сабе... пчолы.

У пачатку гэтага года прадстаўнік кіеўскага вытворчага хіміка-фармацэўтычнага аб'яднання «Дарніца» нанёс дзелавы візіт у Пінск і прапанаваў мясцовым пчалаводам высокаэфектыўны прэпарат «Іаскан». Гэта — біястымулятар, які надае сілы аслабленай пчоласям'і, павышае ўстойлівасць да захворванняў, а галоўнае — у паўтара раза павялічвае мёдапрадукцыйнасць. Прэпарат распрацаваў навуковы калектыў Інстытута біяхіміі АН Украіны.

Пінскае таварыства пчалаводаў узяло на сябе распаўсюджванне цуда-стымулятара. Было сабрана 3.730 рублёў. Заставалася толькі пазваніць у Кіеў і папрасіць даставіць абяцаныя ампулы. На наступны дзень украінскі госць быў у Пінску. Замест рублёў, якія быццам бы выйшлі на Украіне «з моды», пінчанам было прапанавана расплаціцца натурай: мёдам і вуллямі. Зразумела ж, такі бартэр аказаўся для пчалаводаў непрымальным. А ў выніку пацярпелі пчолы.

«МЫ ВЫМУШАНЫ ПАТРАБАВАЦЬ...»

Плошча Незалежнасці перад Домам урада, дзе праходзіць чарговая сесія Вярхоўнага Савета, з раніцы выглядала пустой. А ўжо ў адзінаццатай гадзіне тут пачалі збірацца жанчыны, якія прыехалі з усіх абласцей рэспублікі па запрашэнню Камітэта салдацкіх маці. «Мы патрабуем стварэння прафесіянальнай арміі, стварэння следчай групы, якая зможа перагледзець справы салдат, скончыўшых жыццё самагубствам», — вось змест галоўных патрабаванняў жанчын, сыны якіх у мірны час загінулі ў войску.

— Калі прыехалі за сынам, нам нават не далі машыны, каб адвезці труну з целам дадому, — гаворыць Ганна Ісакаўна Марчалона. — Як хочаце перавозьце, ваенную тэхніку мы вам не дадзім. Такі адказ далі мне ў ваеннай часці. Божа мой, ці можна ж да нас з такой абыякавасцю адносіцца.

— Прыкра, — гаворыць сакратар Камітэта салдацкіх маці Таццяна Падпорынава, — але сёння мы вымушаны патрабаваць ад Вярхоўнага Савета выплаты кампенсацый па міжнародных нормах з улікам інфляцыі. Ні ў адной цывілізаванай краіне няма такога, каб маці, сын якой загінуў у арміі, хадзіла, плакала і патрабавала нейкія кампенсацыі. У нас жа гэта звычайная справа. Ні на пахаванне, ні на помнікі кампенсацый не даюць.

Агульная бяда сабрала гэтых жанчын сёння на плошчы. У кожнай — фатаграфія сына, якога чакала з войска пасталелым юнаком, а замест таго дачакалася дамавіны. У вачах боль і абурэнне.

Ігар ШЧУЧЭНКА.
Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

Аб размерах дзяржаўных стыпендый навучэнскай моладзі ва ўмовах лібералізацыі цэн

У выкананне пастановы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 28 лютага 1992 г. № 108 Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва і Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь ПАСТАНАЎЛЯЮЦЬ:

Зацвердзіць і ўвесці з 1 сакавіка 1992 г. новыя размеры дзяржаўных стыпендый:

1. У вышэйшых навучальных установах:

паспяваючым студэнтам у размеры 440 рублёў у месяц, у тым ліку тым, хто мае толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 500 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 570 рублёў у месяц;

студэнтам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзіліся пад апекай (папячыцельствам) і дасягнулі 18-гадовага ўзросту да 1.03.91 г., не атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых (згодна з пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 5.02.91 г.) і выхоўваліся ў сем'ях сваякоў, якія не афармілі апеку, а таксама дзецям ваеннаслужачых, што загінулі пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, — у размеры 580 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 640 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 710 рублёў у месяц;

студэнтам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, апекуноў (папячыцеляў), знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, — у размеры 360 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 420 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 490 рублёў у месяц.

Студэнтам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзяцца на выхаванні ў апякунскіх (прыёмных) сем'ях і дзіцячых дамах сямейнага тыпу і атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых, стыпендыі выплачваюцца на агульных падставах;

студэнтам, якія знаходзяцца ў адпаведнасці з рашэннямі ўрада на поўным дзяржаўным забеспячэнні, у размеры 180 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 240 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 310 рублёў у месяц;

студэнтам з ліку воінаў-інтэрнацыяналістаў у размеры 540 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 600 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 670 рублёў у месяц, з іх тым, што знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, — адпаведна 340, 400 і 460 рублёў у месяц;

студэнтам з ліку былых ваеннаслужачых, якія сталі інвалідамі ў выніку ранення, кантузіі, калецтва ці захворвання, атрыманых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, у размеры 670 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 730 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 800 рублёў у месяц. Указаным студэнтам, што знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, — адпаведна 410, 470, 530 рублёў у месяц;

студэнтам Героям Савецкага Саюза і Героям Сацыялістычнай Працы ў размеры 760 рублёў у месяц, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі — 820 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 890 рублёў у месяц;

студэнтам, якія вучацца па спецыяльнасці 01.01 «Матэматыка» ў дзяржаўных універсітэтах, 01.02. «Прыкладная матэматыка», 01.03 «Механіка», 22.04 «Праграмнае забеспячэнне вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм», 06.09 «Эканамічная кібернетыка», у размеры 550 рублёў у месяц, незалежна ад курсу навучання, у тым ліку студэнтам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 610 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 680 рублёў у месяц;

студэнтам за асаблівыя поспехі ў вывучэнні асобных дысцыплін і навукова - тэхнічнай творчасці можа ўстанаўлівацца персанальная стыпендыя савета ВНУ ў размеры 580 рублёў у месяц;

слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў у размеры 300 рублёў у месяц;

слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзіліся пад апекай (папячыцельствам) і дасягнулі 18-гадовага ўзросту да 1.03.91 г., якія не атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых (згодна з пастановай Вярхоўнага Савета Беларусі ад 5.02.91 г.) і выхоўваліся ў сем'ях сваякоў, што не аформілі апеку, а таксама дзецям ваеннаслужачых, загінуўшых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, 400 рублёў у месяц;

слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, апекуноў (папячыцеляў) і знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, 250 рублёў у месяц;

імянныя стыпендыі ўсіх відаў — 750 рублёў у месяц;

аспірантам вышэйшых навучальных устаноў стыпендыі выплачваюцца ў размеры службовых акладаў (ставак) спецыялістаў, якія яны атрымлівалі да паступлення ў аспірантуру; аспірантам, паступіўшым на вучобу непасрэдна пасля заканчэння навучальнай установы, і замежным аспірантам стыпендыі выплачваюцца ў размеры службовых акладаў (ставак) адпаведных спецыялістаў без катэгорыі. Аспірантам, якія паступілі ў аспірантуру да 1.03.92 г., стыпендыя выплачваецца ў размеры службовых акладаў (ставак), устаноўленых з 1.03.92 г. па адпаведных пасадах;

дактарантам выплачваецца стыпендыя ў размеры службовага акладу, які яны атрымалі да паступлення ў дактарантуру. Асобам, паступіўшым у дактарантуру да 1.03.92 г., размеры стыпендыі ўстанаўліваюцца на ўзроўні службовых акладаў, што ўводзяцца з 1.03.92 г. па тых пасадах, на якіх яны працавалі да паступлення ў дактарантуру.

2. Студэнтам і навучэнцам, якія праходзяць ваенную падрыхтоўку ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах па праграме афіцэраў запасу, устанаўліваецца надбаўка да стыпендыі ў наступных размерах:

— студэнтам, якія не прайшлі абавязковую ваенную службу, — 30 рублёў у месяц;

— студэнтам, якія прайшлі абавязковую тэрміновую ваенную службу, — 45 рублёў у месяц;

3. У сярэдніх спецыяльных навучальных установах:

паспяваючым навучэнцам у размеры 385 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 430 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 480 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзіліся пад апекай (папячыцельствам) і дасягнулі 18-гадовага ўзросту да 1.03.91 г., не атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых (згодна з пастановай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 5.02.91 г.) і выхоўваліся ў сем'ях сваякоў, не афарміўшых апеку, а таксама дзецям ваеннаслужачых, якія загінулі пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, у размеры 580 рублёў, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 640 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 710 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, апекуноў (папячыцеляў), знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, у размеры 310 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 355 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 405 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, знаходзяцца на выхаванні ў апякунскіх (прыёмных) сем'ях і дзіцячых дамах сямейнага тыпу і атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых, стыпендыі выплачваюцца на агульных падставах;

навучэнцам, якія знаходзяцца ў адпаведнасці з рашэннямі ўрада на поўным дзяржаўным забеспячэнні і навучэнцам I і II курсаў вучылішчаў алімпійскага рэзерву, у размеры 160 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 205 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 255 рублёў у месяц;

(Заканчэнне на 3-й стар.).

АФІЦЫЯЛЬНЫ АДДЗЕЛ

Колькі адпускных абавязаны нам налічыць?

У 5-м пункце нядаўняй пастановы Савета Міністраў Беларусі «Аб дадатковых мерах па сацыяльнай абароне насельніцтва ў сувязі з лібералізацыяй цэн» устаноўлена, што пры ажыццяўленні ўсіх выплат на аснове сярэдняга заработку апошні павінен вылічвацца з улікам новых службовых акладаў (тарыфаў). Прычым указаны пункт уводзіцца ў дзеянне з 1 студзеня.

Аднак у чытачоў з'явіліся пытанні: як канкрэтна, у якіх сумах ім будуць выплачвацца, зыходзячы з таго ж сярэдняга заработку, адпускныя, дапамога па беспрацоўю і ўсе іншыя выплаты, якім чынам будзе ўстанаўлівацца гэты сярэдні заработак?

Сёння мы даём адпаведнае тлумачэнне Дзяржкампрацы і Мінфіна.

Усе выплаты работнікам, якія ажыццяўляюцца на аснове сярэдняга заработку (аплата адпачынкаў, за выкананне дзяржабавязкаў, выхадная дапамога і г. д.) робяцца на аснове сярэдняй заработнай платы, налічанай ва ўстаноўленым парадку за папярэдні перыяд, з прымяненнем каэфіцыента, налічанага прапарцыянальна росту тарыфнай стаўкі, акладу па адпаведнай прафесіянальна-кваліфікацыйнай групе.

Прыклад. Рабочаму, занятаму на работах з нармальнымі ўмовамі працы, прадастаўлены адпачынак працягласцю 24 рабочыя дні з 3 сакавіка г. г. Месячная тарыфная стаўка складала ў сакавіку 1991 г. — 225 рублёў, у маі — 270, у чэрвені — 415, у кастрычніку — 450, у снежні — 900, у лютым 1992 г. — 1.400 рублёў.

Для вызначэння сумы адпускных сярэднямесячная заработная плата вылічваецца за перыяд сакавік 1991 г. — люты 1992 г. Папраўчныя каэфіцыенты, вылічаныя прапарцыянальна росту тарыфнай стаўкі, устаноўленай з 1 лютага 1992, складаюць:

да тарыфнай стаўкі ў лютым 1992 г.	—1,0	(1.400)
студзені 1992 г.	—1,55	(1.400:900)
снежні 1991 г.	—1,55	(1.400:900)
лістападзе—кастрычніку 1991 г.	—3,11	(1.400:450)
верасні—чэрвені 1991 г.	—3,37	(1.400:415)
маі 1991 г.	—5,18	(1.400:270)
красавіку—сакавіку 1991 г.	—6,22	(1.400:225)

Пры налічэнні адпускных неабходна мець на ўвазе, што ва ўсіх выпадках сярэднямесячная сума прэмій, якая ўлічваецца ў сярэднямесячным заработку да пачатку перыяду адпачынку, застаецца без змен.

Налічэнне адпускных вядзецца наступным чынам:

	Фактычна налічаная зарплата	Каэфіцыент налічэння прапарцыянальна росту зарплаты	Зарплата з улікам каэфіцыента	Акрамя таго, прэмія	Усяго заработнай платы з улікам прэміі
За студзень 1992 г.	1.155	1,55	1.790-25	619	2.409-25
люты 1992 г.	1.631	1	1.631	1.421	3.052-00
сакавік 1991 г.	537	6,22	3.340-14	—	3.340-14
красавік 1991 г.	507	6,22	3.153-54	104	3.259-54
май 1991 г.	394	5,18	2.040-92	119	2.159-92
чэрвень 1991 г.	772	3,37	2.601-54	168	2.769-64
ліпень 1991 г.	227	3,37	764-99	123	887-99
жнівень 1991 г.	488	3,37	1.644-56	96	1.740-56
верасень 1991 г.	796	3,37	2.682-52	257	2.939-52
кастрычнік 1991 г.	890	3,11	2.767-90	247	3.014-90
лістапад 1991 г.	750	3,11	2.332-50	264	2.596-50
снежань 1991 г.	1.626	1,55	2.520-30	686	3.206-30

Сярэднямесячны заработак 31.376-26:12=2.614-68

Адпускныя складуць 2.614-68: 25,4=102-94×24=2.470-57.

У такім жа парадку робіцца выплата захоўваемага сярэдняга заработку на перыяд працаўладкавання работнікаў, звольненых па арт. 33, п. 1 КЗаП (ліквідацыя прадпрыемства, установы, арганізацыі, скарачэнне колькасці і штату работнікаў), а таксама ажыццяўляецца вызначэнне сярэдняй зарплаты для назначэння дапамогі па беспрацоўю і стыпендыі асобам, якія праходзяць прафесіянальную падрыхтоўку і перападрыхтоўку, павышаюць кваліфікацыю па накіраванню дзяржаўнай службы занятасці.

Дапамогі па беспрацоўю і стыпендыі, назначаныя да 1 студзеня 1992 г., пералічваюцца і выплачваюцца ў астатні перыяд іх атрымання, устаноўлены Законам «Аб занятасці насельніцтва Рэспублікі Беларусь», зыходзячы з сярэдняй заработнай платы, прынятай пры іх назначэнні, павялічанай у тры разы (каэфіцыент-3).

А. КОЗЕЛ, намеснік старшыні Дзяржкампрацы Рэспублікі Беларусь.

М. КОРБУТ, намеснік міністра фінансаў Рэспублікі Беларусь.

Сёння ўсе мы — і работнікі судовых устаноў, і грамадзяне рэспублікі, — разумеем, што без карэнных змен усёй сістэмы судаводства, ажыццяўлення судова-прававой рэформы жыць нельга.

Утварэнне незалежнай суверэннай дзяржавы — Рэспублікі Беларусь узняло надзеі на лепшае. Аднак пераход ад дыктатуры да дэмакратыі, да прававой дзяржавы яскрава і высвеціў праблему ўлады, у тым ліку судовай, якую называюць трэцяй.

Аб тым, як праходзіць рэформа ў сістэме правасуддзя, колькі набалелых пытанняў тут накапілася, расказвае У. С. КАРАВАЙ — старшыня Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь.

Трэцяя ўлада падае сігнал «SOS», або Ад каго залежыць незалежны суд

— Сапраўды, менавіта судовая рэформа, як важнейшая састаўная частка фарміравання прававой дзяржавы, і забяспечыць незалежнасць судовай улады. А апошняя ў сваю чаргу — судовую абарону правоў і свабод грамадзян.

Першыя крокі на гэтым шляху ўжо зроблены. Зменены парадак выбараў суддзяў, выключана з Канстытуцыі палажэнне аб падсправаздачнасці судоў перад органамі, якія іх выбралі. Павялічаны тэрмін паўнамоцтваў суддзяў. Суды дэпартызаваны і дэпалітызаваны, устаноўлена адказнасць за непавагу да суда і ўмяшанне ў яго дзейнасць. Важна, што закладзены асновы судзейскага самакіравання, дзейнічае прынцып прэзумпцыі невінаватасці, прыняты меры па матэрыяльнаму забеспячэнню судовых работнікаў.

Наступны крок — вызначэнне дакладнага заканадаўчага курсу ў рэфарміраванні суда. Вярхоўны Суд распрацаваў канцэпцыю судовай рэформы, якая была ў асноўным ухвалена на рэспубліканскай канферэнцыі па прававых пытаннях. Думаецца, яна стане нейкай базай для Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь пры прыняцці пакета законаў па судова-прававой рэформе.

— Мяркуючы па сказанаму, суд павінен стаць цэнтральным і галоўным звяном у сістэме праваахоўных органаў і за яе межамі, што адпавядае сутнасці прававой дзяржавы. А ці не наспеў час, Уладзімір Сяргеевіч, замацаваць у Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь палажэнне аб вяршэнстве суда ў праваахоўнай дзейнасці, яго месцы па-за іх сістэмай?

— Такая прапанова ўнесена. Згадзіцеся, што стрыжнем судовай рэформы з'яўляецца забеспячэнне незалежнасці суда. Я не хачу наконт гэтага прыводзіць аргументы з сусветнай і айчыннай практыкі. Заўважу толькі, што незалежны суд павінен быць вышэйшай інстанцыяй у вырашэнні супярэчнасцей улад, у прыватнасці паміж заканадаўчай і выканаўчай.

— Але ж прынцып незалежнасці судоў і падпарадкаванне іх закону пераносіўся ў нас з аднаго дакумента ў другі, замацоўваўся ў Канстытуцыях, аднак незалежным суд так і не стаў. Суддзі па-ранейшаму не ахаваны ад пабочнага ўмяшання...

— Так, усе гэта разумеюць, аднак такую ісціну чамусьці і цяпер трэба нервамі «прабіваць» самому суду. У былым Саюзе былі прыняты законы аб статусе суддзяў і аб адказнасці асоб за непавагу да суда, але дзейнічаць яны так і не сталі. У сувязі з гэтым у парадку заканадаўчай ініцыятывы Вярхоўны Суд Рэспублікі Беларусь унёс свае прапановы на разгляд Вярхоўнага Савета. Там, дарэчы, вызначаны і механізм фарміравання судзейскага корпуса.

— Сесія Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь павінна абмеркаваць праект новай Канстытуцыі, у якую ў якасці аднаго з раздзелаў уключаны палажэнні аб Канстытуцыйным судзе.

— Мы ўнеслі прапанову аб наданні Вярхоўнаму Суду функцый канстытуцыйнага нагляду. Аднак яна не знайшла разумення і падтрымкі ў Вярхоўным Савеце. У праекце Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прапануецца стварэнне самастойнага Канстытуцыйнага суда, паўнамоцнага вырашаць пытанні адпаведнасці Канстытуцыі міжнародным пактам, ратыфікаваным рэспублікай.

— Удасканаленне судаводства аб'ектыўна патрабуе і рэарганізацыі судовай сістэмы рэспублікі. Спасылаючыся на ваш уласны багаты вопыт судовай працы і дасягненні прававой думкі, ці не маглі б вы коратка расказаць, як прапануецца рэарганізаваць суд?

— Лічу, што неабходна ўвесці ў сістэму судоў рэспублікі інстытут міравых суддзяў, што дазволіць максімальна наблізіць суд да насельніцтва, разгрузіць раённыя (гарадскія) суды. У іх кампетэнцыю ўвайшлі б менш значныя крымінальныя справы, справы аб злачынствах, учыненых на бытавой аснове, некаторыя грамадзянскія справы, пытанні аб адміністрацыйных правапарушэннях. Касацыйнай інстанцыяй на прыгаворы і рашэнні міравых суддзяў могуць стаць раённыя (гарадскія) суды.

Узначальвае судовую сістэму, у якую ўваходзяць акрамя названых абласныя, Мінскі гарадскі суды і акруговы ваенны суд на правах абласнога, Вярхоўны Суд Рэспублікі Беларусь. Ён дзейнічае ў саставе судовых калегій па грамадзянскіх, крымінальных справах і ваеннай калегіі. Пытанне аб ваенных судах у Рэспубліцы Беларусь, як вы ведаеце, вырашана на восьмай нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета. Мы ўстрымаліся ад уключэння ў прапанаваную судовую сістэму судоў спецыялізаваных, прысяжных, апеляцыйных. На маю думку, усе гэтыя судовыя інстытуты маюць права на жыццё.

— Вучоныя-правазнаўцы Беларусі прапануюць замяніць існуючыя раённыя (гарадскія) суды міжраённымі (акруговымі) судамі. На іх думку, гэта пазбавіць залежнасці акруговых судоў ад мясцовага ўплыву і дапаможа раўнамерна размеркаваць нагрузку ў асноўным звяне судовай сістэмы. Як вы, Уладзімір Сяргеевіч, ставіцеся да такой прапановы?

— З такой прапановай нельга пагадзіцца. І вось чаму. Папершае, мы пазбаўляемся асноўнага звяна судовай сістэмы, найбольш набліжанага да насельніцтва. Міжраённыя суды будуць шматлікімі па саставу, а ў нас на сённяшні дзень ні ў адным раёне няма нават памяшканняў для іх размяшчэння. Што казаць—існуючыя суды ўвесь час падаюць з-за гэтага сігналы «SOS», але іх ніхто не чуе. Але аб нашых бедах скажу крыху пазней.

Па-другое, знаходжанне акруговага суда ў адным з райцэнтраў усё роўна не выключае мясцовага ўплыву. І такіх «супраць» можна прывесці шмат. Перакана|ны: асноўнае звяно судовай сістэмы — раённы (гарадскі) суд, якое даказала сваю жыццяздольнасць, трэба захаваць. Праўда, сёння найбольш рэальны шлях рэфарміравання суда бачыцца ва ўвядзенні аднаасобнага разгляду суддзёй крымінальных і павелічэнні пераліку такога разгляду грамадзянскіх спраў. Напрыклад, разгляд спраў аб злачынствах, за якія прадугледжана пакаранне да трох гадоў пазбаўлення волі (прыкладна 90 артыкулаў КК) і г. д. Аналагічна і па грамадзянскіх справах, восемдзесят працэнтаў якіх суддзя можа разглядаць аднаасобна.

— Але давайце вернемся да пытання аб судовай уладзе. Вы падкрэслілі, дакладней, выказалі сцвярджэнне аб тым, што адзіным носьбітам гэтай улады з'яўляецца суд. Прабачце, але як быць з астатнімі ўстановамі —пракуратурай, следствам, адвакатурай? Яны існуюць, каб забяспечыць паўнаўладдзе суда ці каб дзяліць з ім уладу?

— Гэтыя ўстановы павінны забяспечваць поўную ўладу суда. Паводле майго глыбокага пераканання, дзейнасць суда не павінна быць аб'ектам пракурорскага нагляду...

— Ці магчыма такое? Неяк нелагічна выклікаць на сябе калег з праваахоўнай сістэмы...

— Не вы першы здзіўляецеся. Суд сам павінен ахоўваць закон. Нагляд за судом, які, дарэчы, існуе толькі ў Албаніі, супярэчыць сутнасці судовай улады як незалежнай і самастойнай разам з заканадаўчай і выканаўчай. Ад нагляду да ціску—адзін крок.

Надзяленне пракурора наглядным паўнамоцтвамі ў судзе парушае спаборнасць судовага працэсу, бо супраць кожнага кроку абароны пракурор можа зрабіць два: адзін — як бок, другі—як орган нагляду. Хачу, каб мяне правільна зразумелі.

Безумоўна, пракурор павінен быць носьбітам дзяржаўнага абвінавачання, валодаць усім аб'ёмам правоў для працягу ў судзе крымінальнага праследавання ад імя дзяржавы. Гэтая функцыя павінна быць заканадаўча забяспечана пракурору на ўсіх стадыях працэсу, але не спалучацца з наглядам за судом.

Пракурор у судзе, гэтак жа, як і абаронца,—бок у судовым працэсе, дапамагае дасягненню ісціны, высвятленню законных і абгрунтаваных рашэнняў. Больш таго, у прававой дзяржаве суду, як вышэйшаму органу прававой абароны, павінна належаць права кантролю абвінаваўчай улады (разгляд спраў па дзеяннях следчага, пракурора ў выпадку абмежавання канстытуцыйных правоў грамадзян, аб адмове ва ўзбуджэнні крымінальных спраў, аб выбранні меры стрымання ў выглядзе арышту і г. д.). Існуючая норма аб праве пракурора прыняць выкананне прыгавораў і рашэнняў, з якімі ён не згодзен, несумяшчальная з паняццем судовай улады.

— А як быць з прапановай групы вучоных аб абмежаванні права старшынь вышэйшых судоў на прынясенне наглядных пратэстаў?

— Яна не вытрымлівае ніякай крытыкі. Вывучэнне практыкі сведчыць, што судовыя памылкі выпраўляюцца ў асноўным на пратэстах старшынь судоў. Параўнайце лічбы: летась па грамадзянскіх справах пракурорамі ўнесена 318 пратэстаў, задаволена 242; старшынямі судоў—1.468, задаволена — 1.453. Па крымінальных справах—адпаведна 281 і 1.115. Такое становішча захоўваецца на працягу дзесяткаў гадоў. Як бачыце, упартая статыстыка на карысць судовага, а не пракурорскага нагляду.

Нельга скасоўваць і наглядныя функцыі абласных і Мінскага гарадскога судоў, таму што гэтыя інстанцыі на больш ранняй стадыі выпраўляюць да 70 працэнтаў судовых памылак, дапушчаных раённымі судамі.

— Не зусім згодзен з вамі, Уладзімір Сяргеевіч. Добра — пазбавіліся апекі пракуратуры, прыняты разумныя рашэнні дэпутатамі. Але ж над судамі як дамоклаў меч будзе вісець юстыцыя...

— Так, на жаль, правасуддзе сёння фактычна падпарадкавана органам юстыцыі. Прычым не ў пытаннях законнасці саміх прыгавораў, рашэнняў і іх адмены, а ў пытаннях кадраў, статыстыкі, выканання, фінансавай і гаспадарскай дзейнасці. У свядомасці работнікаў органаў юстыцыі яшчэ не прыжылася ідэя самастойнасці і незалежнасці судоў ад органаў юстыцыі. Яна толькі дэкларуецца і не стала нормай жыцця. Вось чаму народныя суды летась рашуча выступілі за адмену такога становішча. Ініцыятыва была разгледжана на Пленуме Вярхоўнага суда. Прапановы, сфармуляваныя ў Звароце ўдзельнікаў Пленума, накіраваны ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь. Сутнасць іх звялася да наступнага: поўны суверэнітэт судовай сістэмы, незалежнасць яе ад органаў юстыцыі. Мы патрабуем, каб кадравыя пытанні вырашаліся не кімсьці, як раней, а толькі ў судах, прафесіянальны адбор кандыдатаў у суддзі быў бы ўскладзены на старшынь вышэйшых судоў і на адпаведныя кваліфікацыйныя калегіі. Неабходна таксама выключыць права органаў юстыцыі на ўзбуджэнне ў адносінах суддзяў дысцыплінарных спраў, унясенне прадстаўленняў аб прысваенні кваліфікацыйных класаў, вызваленне ад пасады, вывучэнне скаргаў на суддзяў, праверку ў судах тэрмінаў разгляду спраў. На нашу думку, і судовая статыстыка павінна быць забрана з органаў юстыцыі і перададзена суду.

Што датычыць новага статуса Міністэрства юстыцыі, дык, мяркуем, што ў яго распараджэнні трэба пакінуць выкананне судовых рашэнняў, бо гэтыя функцыі належаць выканаўчай уладзе.

— Для ажыццяўлення рэформы патрэбны адпаведныя ўмовы для работы. А паглядзіце, у якім непрыстасаваным будынку, кабінетах працуюць, напрыклад, работнікі Вярхоўнага Суда. А якія толькі інстанцыі, службовыя асобы не просіць Вярхоўны Суд—мяркую па стосе пісьмаў-зваротаў за вашым подпісам, — каб вырашыць тое ці іншае пытанне: дапамагчы набыць тэхнічныя сродкі сувязі, выдзеліць жыллё і г. д. Словам, хто толькі не ціснe на трэцюю ўладу. Дык ад каго ж незалежны суд, Уладзімір Сяргеевіч?

— Бадай, і адказу не знойдзеш. Ці варта абмалёўваць наогул сумнае становішча, у якое трапілі раённыя суды? Параўнайце: у Расіі будынкі партыйных камітэтаў у першую чаргу аддалі менавіта судовым установам. У аварыйным стане знаходзіцца будынак Вярхоўнага Суда, пабудаваны ў пяцідзесятых гадах. Усе нашы просьбы паспрыяць перамяшчэнню Вярхоўнага Суда ў іншы будынак ці хоць адсяліць пабочныя арганізацыі, не знаходзяць разумення ў высокіх інстанцыях.

Спадзяюся, што народныя дэпутаты ўсё ж пачуюць сігнал «SOS», які даўно падаюць установы трэцяй улады...

Гутарыў **Славамір АНТАНОВІЧ.**

НАВАР

Як «робяць грошы» сучасныя прадпрымальнікі

Гэта гісторыя пачалася яшчэ летась, калі гродзенскае вытворчае аб'яднанне «Хімвалакно» атрымала з Мінска курткі пакістанскай вытворчасці коштам 475 рублёў. Праз нейкі час па такой жа аптова-адпускной цане 250 куртак накіравалі ў магазін «Адзенне» Індурскага спажывецтва, што ў Гродзенскім раёне. А гэта гандлёвае прадпрыемства, у сваю чаргу, сто куртак пераадрасавала магазіну маладзёжнага аб'яднання «Котра». Праўда, не за дзякуй, а ўжо па 712 рублёў за кожную, з прадастаўленнем 20-працэнтнай гандлёвай скідкі. Такім чынам, аплата рабілася з разліку 570 рублёў за куртку. Але гэта яшчэ, як кажуць, кветачкі...

У пачатку сёлетняга года камісія пад кіраўніцтвам дырэктара магазіна аб'яднання «Котра» А. Астроўскага праводзіць пераацэнку тавараў, атрыманых на гэты момант. Свабодныя рознічныя цэны неабгрунтавана павялічваюцца на 28 працэнтаў ад узроўню гандлёвай надбаўкі. Дык вось пасля пераацэнкі гэтыя курткі сталі ўжо каштаваць 751 рубель 76 капеек. І тут у справу ўключаецца яшчэ адзін пасрэднік — малое прадпрыемства «ДВС», якому па апошняй цане і адпушчаны 90 куртак.

У выніку ўсіх гэтых маніпуляцый з боку Індурскага спажывецтва і магазіна аб'яднання «Котра» курткі падаражалі на 238 рублёў 76 капеек. А ўвогуле так званы навар склаў 21 тысячу 488 рублёў. Ну, а разлічвацца за яго, вядома, давядзецца пакупніку.

Дарэчы, спецыялістам аддзела цэн аблвыканкома і гандлёвай інспекцыі месцазнаходжанне малога прадпрыемства «ДВС» пакуль невядома. А вось курткі, аналагічныя тым, аб якіх ідзе размова, можна было ўбачыць у магазіне малога прадпрыемства «Астра». Яны каштавалі... 1.725 рублёў. Не выключана, што знойдуцца пасрэднікі, якія і гэтую цану яшчэ павялічаць.

Або яшчэ прыклад таго, як лоўка сёння «наварваюць» грошы дзялкі ад гандлю. Той жа магазін аб'яднання «Котра» атрымлівае ад малога прадпрыемства «Гама» з Віцебска чатыры відэапраектары па аптова-адпускной цане васемнаццаць тысяч рублёў за камплект. Спачатку іх свабодная рознічная цана складала 21.600 рублёў, пасля пераацэнкі — 22.608. Але і гэтага аказалася мала. Гродзенскаму ўніверсітэту відэапраектар па безнаяўнаму разліку рэалізоўваюць ужо за... 28 тысяч рублёў. Есць 6.400 рублёў навару, папрацавалі на славу...

Апетыт, як вядома, прыходзіць у час яды. І таму афёры з цэнамі сталі ў гэтым магазіне звычайнай справай. Тэлефонныя апараты, напрыклад, атрымліваюць па 219 і 410 рублёў, а рэалізуюць оптам па 276, 289,4 і 492 рублі. Магнітафоны «Элегія» прадаюць не за 900, а за 1.080 і 1.130 рублёў. Аналагічна і з электрабрытвамі, зубной пастай, спіртнымі напіткамі.

Рашэннем кантралюючых органаў незаконна атрыманая выручка падлягае канфіскацыі ў даход мясцовага бюджэту. Але хіба набярэшся на ўсіх кантралёраў? Зрэшты, калі розныя гандлюючыя і пасрэдніцкія арганізацыі растуць як грыбы пасля дажджу, а вытворчасць прадукцыі рэзка падае — справа, відаць, не толькі ў кантролі. Справа ў тых прыярытэтах, якія сёння складваюцца ў грамадстве. Яны, на жаль, не на карысць вытворцаў. А значыць, і не на карысць грамадства.

Барыс ПРАКОПЧЫК,
кар. «Звязды».

Аўтамабіль не раскоша, а сімвал... службовага становішча,

ці Зноў пра практыку размеркавання аўтамабіляў у Беларускай ваеннай акрузе

Не ведаю, што наконт гэтага думаюць мадэльеры і дызайнеры, але, на маю думку, самым папулярным колерам у гэтым годзе будзе колер «хакі».

І гэта не толькі думка чалавека цывільнага. «Людзі са зброяй» таксама згодны з такімі прагнозамі. Іх скарачаюць, у іх на вачах распілоўваюць на металалом авіяносцы, і таму папулярнасць, асабліва газетная, для іх ужо даўно не навіна. І ўсё ж выпадак, пра які пойдзе размова, асаблівы.

Стаць героем гэтай заметкі старшыну звыштэрміновай службы Яўгена Шаевіча Окуня прымусіла не славалюбства. Проза жыцця. Дакладней, адсутнасць у ім элементарнай справядлівасці.

23 гады служыць ён у аркестры штаба БВА. 23 гады падымае бадзёрымі ваеннымі маршамі дух штабных палкоўнікаў і генералаў. Няпростая гэта справа — падымаць чыйсьці баявы дух, асабліва калі не атрымліваць за гэта зарплаты. Вось ужо амаль восем месяцаў Яўген Шаевіч прынцыпова адмаўляецца атрымліваць ад Радзімы грашовую кампенсацыю за сваю працу. І ўсё таму, што гэтая самая Радзіма, матэрыялізаваная ў зоркі вялікіх і не вельмі вялікіх начальнікаў, двойчы за час перабудовы абдурыла старшыну.

Першы казус здарыўся ў 1990-м. Аркестру выдзелілі аўтамабіль «ВАЗ-21063», і Окунь, будучы першым у чарзе, пачаў ужо падлічваць «драўляныя», але дзе там. Як высветлілася, «наверсе», дакладней, у начальніка ваенна-аркестравай службы акругі падпалкоўніка М. Берсана, сямейныя абставіны склаліся так, што яму без «колаў» ну проста ніяк не выжыць. Окуня папрасілі, ён уступіў.

Другі выпадак зусім анекдатычны. У лютым 1991 г. Окунь захварэў, трапіў у шпіталь. Тут яго і наведалі яшчэ два начальнікі — маёр А. Фёдараў і капітан В. Ермалаеў. Але зусім не здароўе падначаленага іх турбавала. З парога выдалі — зноў машыну выдзелілі, і зноў трэба ўступіць. Толькі цяпер ужо непасрэднаму начальніку, гэта значыць А. Фёдараву, у чыім падпарадкаванні знаходзіцца аркестр. На гэты раз Окунь уступіць адмовіўся. Візіцёры пайшлі, як здавалася, ні з чым.

Няцяжка сабе ўявіць здзіўленне Яўгена Шаевіча, калі пасля вяртання ў аркестр ён даведаўся — яго «антылопу-гну» зноў забралі. Прычым не цыганы, а родны начальнік аркестра. Фёдараў выдумляць штосьці арыгінальнае не стаў: сабраў калектыў і схлусіў, быццам у шпіталі Окунь ад машыны адмовіўся, а калі так — сам Бог загадаў выдзеліць аўто менавіта яму. Хутка Фёдараў стаў шчаслівым уладальнікам «сродку руху», а наш старшына, як вы разумееце, застаўся з носам.

Окунь кінуўся па інстанцыях, але дабіцца чаго-небудзь станоўчага не мог. Чыноўнікі былі непрабівальнымі. Патрабавалі даведкі, тлумачэнні і г. д., але аўтамабіля ўжо не абяцалі. Затое пачалі цікавіцца нацыянальнай прыналежнасцю. Маўляў, імя па бацьку надта ўжо падазронае — Шаевіч...

Цярпенне Окуня лопнула, ён адмовіўся атрымліваць грашовую кампенсацыю. І адразу ж старшына стаў дрэнным. У яго характарыстыках з'явіліся абцякаемыя фармулёўкі, у якіх намякалася на сварлівы характар і нядбайнасць у службе.

Аказваецца, Яўген Шаевіч меў неасцярожнасць заўважыць, што салдаты і сяржанты з ваеннага аркестра іграюць падпольна на вяселлях. З дазволу камандавання, вядома. Што гэтыя ж салдаты чысцяць маёру Фёдараву абутак, носяць на аўтастаянку, дзе захоўваецца «ўмыкнуты» ў Окуня «жыгуль», адходы з салдацкай сталовай (не здыхаць жа сабакам ахоўнікаў з голаду) і многае іншае.

Словам, старшыне Окуню далі зразумець: яму трэба шукаць іншае месца службы. А калі так, то ніякай размовы пра машыну быць не можа... Аўтамабіль жа не раскоша, а... сімвал службовага становішча. Вось такая атрымалася гісторыя. Гісторыя колеру «хакі».

Аляксандр ТАМКОВІЧ.

ЯК І СТО ГАДОЎ НАЗАД...

Уладзімір Лявонцьевіч Бядуля — чалавек вядомы на ўсю былую Краіну Саветаў. Не адно дзесяцігоддзе ён узначальвае калгас «Савецкая Беларусь» Камянецкага раёна. Усё, як быццам, у яго ёсць: вышэйшыя дзяржаўныя ўзнагароды, моцная гаспадарка, мільённыя прыбыткі і, бадай, самае галоўнае — шчырая і глыбокая павага людзей. Усё ёсць. Але няма душэўнага спакою, надзейнай раўнавагі. Як у той вядомай тэлеграме паэта Расула Гамзатава з партыйнага з'езда сваім землякам: «Сяджу ў прэзідыуме, а шчасця няма».

Адкуль быць спакою і ўпэўненасці ў заўтрашнім дні, калі сельгастэхніка каштуе столькі, што кожны калгасны старшыня сёння спачатку хапаецца за галаву і сэрца і далёка не кожны лезе потым у кішэнь. Асобныя запчасткі сталі даражэйшымі ў 150 разоў! Ці ж не здзекі гэта са свайго ўласнага карміцельца? Можа тыя, хто ўстанавіў такія цэны, ужо харчуюцца не хлебам, а святым духам? Не, такіх пакуль што няма. А ёсць, як быццам, нейкая нячыстая сіла, якая кепска жартуе з нашага розуму, а мы жорстка хапаем адзін аднаго за горла. Машынабудаўнікі — хлебаробаў, чыгуначнікі — сваіх пасажыраў, паліграфісты — журналістаў... і ўсё гэта адбываецца ў нейкім велізарным коле, дзе, як вядома, ні пачатку, ні канца. Няма таксама і логікі. А дзе няма логікі, там гаспадарыць Абсурд. Пра гэта думае, разважае не адзін дзень Уладзімір Лявонцьевіч Бядуля. Шукае адказы на балючыя пытанні і не знаходзіць. Чаму, сапраўды, цэны на сельгастэхніку сталі грабежніцкімі? А што будзе далей? Можа народ атрымае больш хлеба, мяса і малака дзякуючы такой палітыцы? Вопытны старшыня, можна сказаць, прафесар плюс акадэмік у сваёй справе У. Л. Бядуля адказвае ўпэўнена: прадукцыі будзе бракаваць.

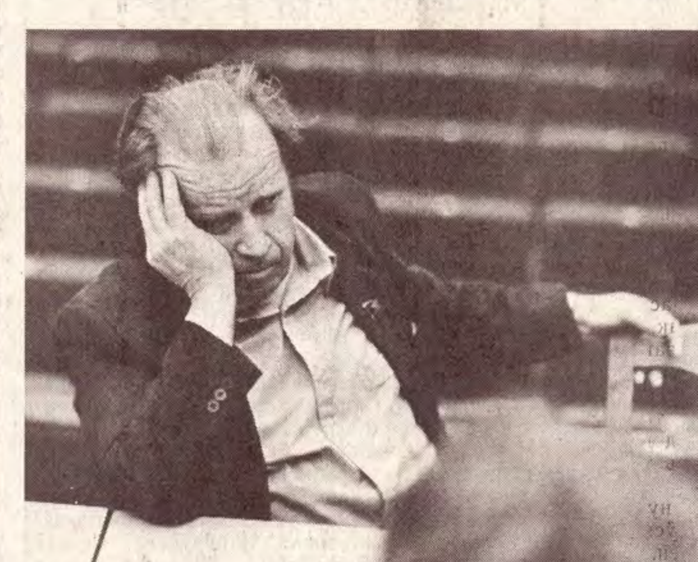

Спытаем у аграрнікаў: хто купіць трактар за трыста тысяч, аўтамабіль МАЗ за паўтара мільёна? А патрэбны ж яшчэ і іншая тэхніка, і ўгнаенні, і насенне, і будаўнічыя матэрыялы. Не кожны калгас здолее набыць усё гэта, а тым больш адзінокі фермер... Ён зноў, як і сто гадоў назад, будзе спадзявацца на граблі, вілы, касу і драўляны плуг.

Такой «тэхнікай» сельскі працаўнік сябе накорміць. А ўсіх астатніх, усіх нас хто накорміць?

І некалькі слоў пра тое, што вы бачыце на здымках. Магчыма, нехта з чытачоў падумае: а ці не пераблытаў фотакарэспандэнт веснавую сяўбу з нарыхтоўкай кармоў? Толькі-толькі сышоў снег, а ўжо ідуць людзі з косамі. Зразумела, так не бывае. Але так будзе — зусім у недалёкай будучыні. Не кормаўборачныя камбайны будуць весці нарыхтоўку кармоў, а людзі з косамі. А магчыма і каса праз месяц-другі стане каштаваць столькі, колькі сёння камбайн?

На другім здымку — У. Л. Бядуля. Думкі ў яго, як відаць, вельмі невясёлыя...

Мікалай АМЕЛЬЧАНКА.
Фота аўтара.

ВАША ПІСЬМО АТРЫМАЛІ

Ці можна верыць райсабесу,

або Чаму ў рэдакцыю прыходзіць шмат пісьмаў наконт пенсій

Пенсія — не прэмія, не якая-небудзь аднаразовая добраахвотна-дабрачынная дапамога, і тым больш не проста іншая нейкая падачка. Пенсія — гэта ўстаноўленая законам ці раўнацэнным яму дакументам канкрэтная сума, выплата якой робіцца рэгулярна з месяца ў месяц. А яшчэ яна для любога пенсіянера, інваліда, калі яны не працуюць, — адзіны і асноўны грашовы сродак існавання, як для кожнага з нас зарплата.

Дык гэта ж, скажаце, прапісная ісціна, хто яе не ведае? Так то яно так. Аднак у рэдакцыі газет і часопісаў, на радыё і тэлебачанне, у інстанцыі любога рангу паступае шмат пісьмаў, заяў, аўтары якіх скардзяцца, што ім няправільна назначылі пенсію, затрымліваюць яе выдачу, не поўнасцю ўлічылі працоўны стаж, спецыфіку і ўмовы іх ранейшай работы, абышлі з ільготамі, задаюць розныя небеспадстаўныя пытанні.

Дарэчы, у рэдакцыйнай пошце «Звязды» апошнім часам таксама пераважная большасць такіх дапісаў. Зразумела, пакінуць іх без увагі нельга: у кожным просьба аб дапамозе, або наогул, як кажуць, крык душы.

Вось чаму вырашыў са стосам гэтай карэспандэнцыі паехаць у Міністэрства сацыяльнага забеспячэння Рэспублікі Беларусь. Намеснік начальніка ўпраўлення пенсій і дапамог Валерый Мікалаевіч ЖДАН ахвотна азнаёміўся з пісьмамі, але, шчыра прызнацца, засмуціў мяне.

— Безумоўна, кожнае пісьмо заслугоўвае ўвагі, — пагадзіўся ён. — І закранутыя ў іх пытанні таксама, на першы погляд, слушныя. Але адразу даць на іх адказы, нават спаслаўшыся на адпаведны заканадаўчы дакумент, ніяк нельга. Гэта будзе самая звычайная, фармальная адпіска. А яна не задаволіць ні рэдакцыю, ні тым больш таго, хто да вас звярнуўся. Дарэчы, нам, у міністэрства, таксама штодзённа паступае нямала такой карэспандэнцыі, асабліва на прыём прыходзяць наведвальнікі. Але гэта не значыць, што мы адразу, адным махам задавальняем просьбу кожнага або тут жа гаворым яму катэгарычнае «не».

— Як жа тады быць? Не пакідаць жа і далей чалавека ў няведанні, на раздарожжы, калі ён апынуўся ў такім становішчы?

— Вядома, ні ў якім разе. У кожным канкрэтным выпадку абавязкова трэба дэталёва разбірацца. І разбірацца не ў рэдакцыі, не ў міністэрстве, а перш за ўсё на месцы, у раённым аддзеле сацыяльнага забеспячэння. Няхай часам хто-небудзь не падумае, што такім чынам мы стараемся адмахнуцца, спіхнуць на некага, не хочам займацца гэтай карпатлівай справай (займаемся ёю, яшчэ і як!).

Тут трэба мець на ўвазе такі немалаважны момант. Кожны, хто накіроўвае скаргу ў вышэйшую інстанцыю, як правіла, на пытанне глядзіць аднабакова, са «сваёй вежы», да таго ж, нярэдка моцна згушчае фарбы. Яно і зразумела. Каму, скажыце, не хочацца атрымліваць большую пенсію? Вось чалавеку і здаецца, што яна ў яго самая маленькая, меншая, чым ва ўсіх, таму што яго, бачыце, ашукалі, не ўсё, што належыць, улічылі, спасылаецца — прыводзіць іншыя факты. Значыць, каб пераканацца ў справядлівасці патрабавання, трэба падняць персанальную пенсіённую справу, якая знаходзіцца ў райсабесе. І толькі тады ўсё будзе зразумела, стане на сваё месца.

Са свайй практыкі добра ведаю: пераважная большасць тых, хто бярэцца за пяро, перад гэтым пабываў ужо, а нярэдка і неаднойчы, у райсабесе. І калі яго не задавальняў атрыманы тут адказ, спрацоўваў вядомы стэрэатып. Неадкладна ляцела слёзная скарга ці тэлеграма ў высокую інстанцыю. А там нярэдка з'яўлялася аўтарытэтная рэзалюцыя ці выкарыстоўвалася «тэлефоннае права», і «пакрыўджаны» ў абход заканадаўства атрымліваў незаслужаныя высокую пенсію, дадатковыя льготы. На жаль, ад гэтага заганнага метаду многія не адвыклі яшчэ і сёння.

— Што тут маецца на ўвазе?

— А хоць бы тое, што многія пенсіянеры, у першую чаргу ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, былыя падпольшчыкі і партызаны, ветэраны працы, моцна абураны, што ў сувязі з рашэннем, прынятым Вярхоўным Саветам рэспублікі, адменена палажэнне аб персанальных пенсіях. І хоць па цяперашняму заканадаўству гэта катэгорыя людзей будзе атрымліваць усё ж большыя пенсіённыя выплаты, яны тым не менш атакуюць нас і лічаць гэта несправядлівым, ураўнілаўкай.

Або такі факт. У канцы снежня мінулага года ў друку быў апублікаваны праект Закона аб ветэранах. Зазначу, не сам Закон, а толькі яго праект. Яшчэ ідзе яго абмеркаванне, ён не прыняты на сесіі Вярхоўнага Савета, а некаторыя аўтары скаргаў і заяў патрабуюць тых льгот, якія ў ім толькі прадугледжваюцца. Ну што тут сказаць: забягаюць людзі наперад.

— І іх у нейкай ступені можна зразумець. У апошні час выдадзены шэраг заканадаўчых актаў аб пенсіённым забеспячэнні. Гэта ўнесла шмат неразбярыхі, і ў таго, каго яны датычацца, узнікае нямала пытанняў. Скажыце, Валерый Мікалаевіч, як тут простаму чалавеку разабрацца ў такой чахардзе дакументаў, калі нават некаторыя работнікі сацзабеспячэння тут заблудзіліся?

— Як кажуць, ёсць пытанне. Рэзкае павышэнне цэн, іх лібералізацыя перш-наперш моцна ўдарылі па інвалідах, пенсіянерах. У іх цяпер на думцы адно: як жыць, як выжыць пры такой дарагоўлі на ўсё? І асноўная прычына — нестабільнасць эканомікі. Менавіта з мэтай абараніць ад яе адмоўных вынікаў гэтых людзей і былі зроблены пэўныя захады, прыняты адпаведныя рашэнні і пастановы. Так патрабаваў час, гэта дыктавала само жыццё.

Але, глядзіце, што атрымліваецца. На 1 студзеня ўстанаўліваецца мінімальная пенсія ў памеры 350 рублёў. Усе нашы работнікі сацзабеспячэння зарыентаваны на гэту лічбу, і ў адпаведнасці з ёй робяцца пераразлікі. А цяпер, з 1 сакавіка, даводзіцца новы паказчык пенсіі — 550 рублёў. Значыць, зноў трэба рабіць пераразлік. У нашай рэспубліцы 2,3 мільёна пенсіянераў, і справіцца з такім аб'ёмам работы ў самы кароткі тэрмін проста фізічна немагчыма. Гэта мы неаднаразова даводзілі і Вярхоўнаму Савету, і Савету Міністраў, але ніхто там нічога не хоча слухаць і разумець. Маўляў, гэта ўжо вашы клопаты і праблемы, вы іх самі і вырашайце. У выніку мы аказваемся між «двух агнёў», а ў людзей з'яўляюцца справядлівыя скаргі і нараканні.

Гутарыў Іван БРАЛКА,
загадчык аддзела пісьмаў «Звязды».

РОЗГАЛАС

ВЯСНА ПРЫНОСІЦЬ НАДЗЕЮ

Пытанне правядзення ў рэспубліцы веснавой сяўбы хвалюе сёння не толькі працаўнікоў вёскі, але і горада, кожнага з нас. Менавіта гэтай важнай, актуальнай тэме і была ўчора прысвечана прэс-канферэнцыя. На ёй намеснік Старшыні Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь А. Шаховіч адзначыў, што ў сувязі з мяса-малочнай спецыялізацыяй сельскай гаспадаркі, размяшчэннем буйных жывёлагадоўчых комплексаў давялося сутыкнуцца з сур'ёзнымі праблемамі забеспячэння іх камбікармамі. З-за разладжаных, ненадзейных кантактаў з былымі пастаяннымі партнёрамі адчувальна зменшылася пастаўка збожжа. Напрыклад, толькі сёлета за першы квартал яго недаатрымана 500 тысяч тон. У выніку знізіліся надоі, прывагі, зменшылася пагалоўе буйной рагатай жывёлы, свіней, на бедным рацыёне апынулася птушкагадоўля.

Усё гэта неабходна было прадбачыць. У рэспубліцы распрацавана праграма «Збожжа», якая ўжо выконваецца. Згодна з ёю, восенню на 70 тысяч гектараў расшыраны азімы палетак, а вясной на 170 тысяч стане большым яравы клін. Такія захады зроблены для таго, каб у агульным севазвароце збожжавыя склалі 53—54 працэнты.

А. Шаховіч расказаў таксама аб праграмах «Цукар» і «Алей». Імі прадугледжваюцца расшырэнне пасеваў цукровых буракоў, алейных культур, перш за ўсё рапсу, рэканструкцыя і будаўніцтва прадпрыемстваў па іх перапрацоўцы. Напрамак тут адзін — як мага больш і лепш выкарыстоўваць уласныя магчымасці ў вытворчасці гэтых неабходных людзям прадуктаў.

Што датычыцца пытання падрыхтоўкі да веснавой сяўбы, то рамонт тэхнікі, забеспячэнне запчасткамі, засыпка насення выглядаюць нядрэнна. Створаны неабходныя запасы дызельнага паліва, гаруча - змазачных матэрыялаў. А вось з бензінам праблема, хоць яна таксама вырашаецца.

Натуральна, узнікла пытанне, што, калі для правядзення веснавой сяўбы калгасам і саўгасам будзе аддадзены ўвесь бензін, то ці не давядзецца аўтааматарам паставіць свае машыны на прыкол. Намеснік старшыні Дзяржкамнафтапрадукта В. Заранок запэўніў, што такога не здарыцца: праблем з пастаўкай бензіну для асабістага аўтатранспарту не будзе. Застаецца на яго і ранейшая цана.

А як да выхаду ў поле падрыхтаваліся фермеры?

— Фермерскіх гаспадарак, — адказаў міністр сельскай гаспадаркі і прадуктаў харчавання Ф. Мірачыцкі, — у рэспубліцы ўжо каля тысячы. У іх распараджэнні 20 тысяч гектараў зямлі. Фермерам выдаткавана 200 мільёнаў рублёў на правядзенне меліярацыі, будаўніцтва дарог, электрыфікацыю. Акрамя таго, ім выдзелены для набыцця 1.200 трактароў, больш як 800 аўтамабіляў, мінеральныя ўгнаенні. Калі летась скаргаў ад іх хапала, то сёлета амаль няма.

На прэс-канферэнцыі выступіў таксама міністр хлебапрадуктаў М. Якушаў.

Іван БРАЛКА,
кар. «Звязды».

ПРА ДЗЯЦЕЙ, ЯКІЯ НЕ НАРАДЗІЛІСЯ

ТАЛАЧЫН (Т. Мактадуй). Звыш 800 абортаў. Такая сумная статыстыка ў раёне за два апошнія гады. Страшна падумаць, што на белы свет не з'явілася столькі дзяцей, загублена столькі жыццяў. А колькі страчана здароўя, колькі душэўных траўм?! Для кожнай паважаючай сябе жанчыны — гэта сапраўдная трагедыя, і рашаецца яна на такі ўчынак у крайнім выпадку.

У чым жа прычына? У працоўных калектывах пад мятлу ў апошні час у пераважнай большасці трапляюць асобы жаночага полу. Толькі ў студзені—лютым у раённы цэнтр занятасці ад іх паступіла 50 заяў аб працаўладкаванні.

З першым днём з'яўлення на свет нованароджанага ўзнікае пытанне, чым яго накарміць. Мацярынскім малаком зараз кормяць адзінкі. Ну, а дзіцяча-малочная кухня ў райцэнтры таксама нічога не можа прапанаваць немаўляці да двухмесячнага ўзросту. Сумесі не паступаюць ужо некалькі месяцаў.

Праблема нумар адзін—уладкаваць малога ў дзіцячы сад. На сённяшні дзень у гарсавеце ляжыць звыш 100 заяў. Усе тры дзіцячыя садкі горада перапоўнены. Тут зараз налічваецца 645 дзяцей замест 440 па норме. Вось і плануй сям'ю, думай пра дзяцей! За 1990—1991 гады ў раёне нарадзілася прыкладна столькі дзяцей, колькі іх не ўбачыла свет.

СЛЯПЯНСКАЯ ТРАГЕДЫЯ

Трагедыя, ад якой стыне кроў і халадзее сэрца: двое непаўналетніх — 9-гадовы брат і 6-гадовая сястра ў час гульні на лёдзе Сляпянскага ручая насупраць дома № 9 па завулку Клумава, праваліліся і пайшлі пад ваду. Іх удалося выцягнуць з вады, але малыя памёрлі ў машыне «хуткай дапамогі»... Мы выказваем глыбокае спачуванне бацькам трагічна загінуўшых дзяцей і зноў звяртаемся да ўсіх мінчан: будзьце надзвычай асцярожнымі на лёдзе, не падвяргайце сваё жыццё непатрэбнай небяспецы, асабліва беражыце дзяцей!

НА ПАПЕРЦІ РОБІЦЦА ЦЕСНА?

Цікава, што чым больш я жыву ў Беларусі, тым больш бачу спосабаў, якімі можна зарабляць на жыццё. Ужо ні ў кога не выклікаюць здзіўлення людзі, якія сядзяць з шапкамі ў падземных пераходах, музыканты, што знаходзяць свой кут на вакзале або пры ўваходзе ў метро, ці проста бабкі і дзяды, якія корпаюцца на сметніках. Але ў апошні час мяне здзівілі «паходы» некаторых «збяднелых» па вагонах метро.

Абдул ХАМІД,
студэнт журфака.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

НЕ ПА-ЗЯМЛЯЦКУ НЕЯК

Раскрыта злачынства, пра якое мы паведамлялі жыхарам адразу ж пасля дня 8 Сакавіка: махлярства ў адносінах да азербайджанца, у якога падманным шляхам укралі больш за 27 тысяч гваздзікоў. Злачынцы ўстаноўлены—яго ж землякі. Кветак, праўда, вярнуць пацярпеўшаму ўжо не ўдалося.

РЫБАК РЫБАКА...

А спачатку ж усё так добра пачыналася! Нездарма гавораць: «Рыбак рыбака здалёк бачыць!» Вось і ў нашым выпадку хутка знайшлі адзін аднаго ў шматтысячным натоўпе на Камароўскім рынку двое маладых мінчан і двое жыхароў г. Вільнюса. Нечым, напэўна, спадабаліся адзін аднаму з першага погляду, бо тут жа ўдарылі па руках: мінчане прапанавалі прадаць 400 долараў ЗША, літоўцы згадзіліся іх купіць па 123 рублі за «зялёненькі». Але, на жаль, здзелка не ўвянчалася поспехам — умяшаліся супрацоўнікі аддзела аператыўнага вышуку УУС Мінгарвыканкома: «павязалі» і прадаўцоў, і пакупнікоў. Цяпер прыйдзецца адказваць перад Законам. А спачатку ж усё так добра пачыналася...

ЭХ ТЫ, ВОЛЯ ВЫПАДКУ!

Трагедыя адбылася на адным са скрыжаванняў Слоніма. Вадзіцель машыны ГАЗ-53, гружанай газавымі балонамі, выехаў на чырвонае святло і сутыкнуўся з такім жа «газонам». Побач на веласіпедах праязджалі два падлеткі. Ад удару аўтамабіль, які парушыў правілы, перакуліўся прама на хлопцаў. У выніку 11-гадовы хлопчык загінуў, яго таварыш дастаўлены ў бальніцу з траўмамі.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ЁСЦЬ ТАКІЯ ЖАНЧЫНЫ...

У зводцы здарэнняў па гораду Мінску паведамленне аб тым, як мінчанка С. Гаркавая затрымала ў сябе ў кватэры і здала з рук у рукі міліцыі раней неаднаразова судзімага З., які п'яным залез праз незачыненую аконную фортку з мэтай учыніць кватэрны грабеж. Больш бы такіх рашучых жанчын — глядзіш, і зменшылася б у сталіцы аматараў пажывіцца за чужы кошт!

ПОГЛЯД

КРАСАВІЦКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ? БАРАНІ НАС БОГ!

Леанід Бірукоў не з'яўляецца народным дэпутатам СССР і на VI з'езд быў запрошаны, паводле яго слоў, ад грамадскіх арганізацый Беларусі. Ён — сведка і ўдзельнік падзей, што адбыліся 17 сакавіка ў Воранаве пад Масквой і на Манежнай плошчы. Падзей, якія маюць свой працяг, і гэта насцярожвае. Бо намер народных дэпутатаў аднавіць Савецкі Саюз з дапамогай арміі можа прывесці да цяжкіх вынікаў, і наўрад ці справа абыдзецца без крыві. А рашэнні дэпутатаў зводзяцца якраз да новай рэвалюцыі, якая, можна зрабіць вывад са слоў Л. Бірукова, адбудзецца, магчыма, нават у красавіку. Менавіта 6 красавіка намечана рашэннем VI з'езда народных дэпутатаў СССР склікаць VII з'езд. Галоўная яго задача — сфарміраваць саюзны ўрад. Гэтыя народныя выбраннікі, якія так лёгка, без бою і нават без больш-менш шумных спрэчак далі разагнаць сябе і адхіліць ад дзяржаўных спраў і абароны інтарэсаў народа ў жніўні мінулага года, зараз ачомаліся і захацелі зноў кіраваць краінай і весці народ да светлай будучыні з дапамогай былога ўрада СССР, новага саставу Прэзідыума ВС СССР і пад кіраўніцтвам адноўленай КПСС з вернутай ёй усёй былой маёмасцю. Менавіта такія рашэнні, як сведчыць Л. Бірукоў, былі прыняты на VI з'ездзе народных дэпутатаў СССР, які адбыўся 17 сакавіка ў Воранаве пад Масквой. Успомнілі, нарэшце, дэпутаты і пра непарушнасць рэферэндуму аб Саюзе ССР, які прайшоў 17 сакавіка 1991 года, і вырашылі адмяніць усе лакальныя і рэгіянальныя пратаколы, законы і пагадненні, якія супярэчаць вынікам рэферэндуму, у тым ліку і Белавежскія пагадненні, а таксама аднавіць СССР як дзяржаву. Таму чарговы VII з'езд будзе скліканы з мэтай сфарміраваць саюзны ўрад. Галоўнае толькі, каб на яго з'ехаліся ўсе народныя выбраннікі. Бо на VI з'ездзе іх было ўсяго 438 чалавек.

— На VII з'ездзе, — падкрэсліў Леанід Паўлавіч, — будзе таксама прынята рашэнне аб вызваленні арыштаваных у жніўні мінулага года членаў законнага ўрада СССР. Няхай тады Вярхоўны Савет СССР і вырашае, што з імі рабіць, а не Расія. 19 жніўня не было ніякага путчу. Янаеў законна ўзначаліў урад у адсутнасць прэзідэнта, і ён меў права аб'явіць надзвычайнае становішча. Путч адбыўся пазней, ля Белага дома. Яго арганізаваў Ельцын, які не захацеў падпарадкавацца ўраду. Вось ён і павінен быць асуджаны.

— Якім шляхам будуць вызвалены члены ўрада былога СССР?

— Законным. З'езд прыме такое рашэнне.

— Але ж, Леанід Паўлавіч, давайце глядзець на ўсё рэальна, з пазіцый сённяшняга дня. Няма ні Саюза, ні саюзных структур. Хто ж выканае рашэнне з'езда?

— У пастанове VI з'езда запісана: у сувязі са складанай палітычнай абстаноўкай даручыць выкананне прынятых пастаноў саюзным структурам, якія яшчэ захаваліся, — арміі і флоту. Ёсць Генеральны пракурор СССР, ёсць закон, і ўсё будзе зроблена ў межах закона.

Л. Бірукоў меў на ўвазе законы былога СССР і Канстытуцыю СССР 1977 года. Аднак няма ні СССР, ні яго ўрада, ні Вярхоўнага Савета. І зараз усе гэтыя з'езды — працяг спектакляў вядомага тэатра пад кіраўніцтвам Лук'янава з усё тымі ж дзеючымі асобамі. Народу яны ўжо надакучылі. І ён не хоча больш рэвалюцый.

Марыя ДАБЖЫНСКАЯ.

І ЗНОЎ ПРА БЕНЗІН

ТАЛАЧЫН. Тут 23 сакавіка на чыгуначнай станцыі пры праходжанні грузавога цягніка адбылася ўцечка 52 тон бензіну А1-93. Цыстэрна адчэплена. Месца ўцечкі абясшкоджана супрацьпажарнай тэхнікай. Затрымка руху цягнікоў склала 3 гадзіны.

Аб размерах дзяржаўных стыпендый навучэнскай моладзі ва ўмовах лібералізацыі цэн

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

навучэнцам з ліку воінаў-інтэрнацыяналістаў у размеры 500 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 545 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 595 рублёў у месяц, з іх тым, хто знаходзіцца на дзяржаўным забеспячэнні, — 290, 335, 385 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку былых ваеннаслужачых, якія сталі інвалідамі ў выніку ранення, кантузіі, калецтва ці захворвання, атрыманых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, у размеры 670 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 730 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 800 рублёў у месяц. Указаным навучэнцам, якія знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, адпаведна 410, 470 і 530 рублёў у месяц;

навучэнцам Героям Савецкага Саюза і Героям Сацыялістычнай Працы ў размеры 760 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 820 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 890 рублёў у месяц;

імянныя стыпендыі ўсіх відаў — 700 рублёў у месяц.

4. Глуханямым і сляпым студэнтам ВНУ і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў выплачваецца да ўстаноўленай стыпендыі надбаўка ў размеры 50 працэнтаў.

5. Дзяржаўныя прадпрыемствы, арганізацыі і ўстановы, якія заключылі індывідуальныя дагаворы, выплачваюць за кошт сваіх сродкаў паспяваючым студэнтам вышэйшых і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, а таксама слухачам падрыхтоўчых аддзяленняў пры ВНУ стыпендыю, павышаную не менш чым на 30 працэнтаў; пры стажы работы больш трох гадоў — не менш чым на 50 працэнтаў у параўнанні з размерамі дзяржаўных стыпендый, устаноўленых для адпаведных катэгорый навучэнцаў.

6. Выплачваць студэнтам вышэйшых і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, якія знаходзяцца ў акадэмічным водпуску па медыцынскіх паказаннях, 50 працэнтаў дзеючых размераў стыпендый у месяц (без уліку павышэння за паспяховасць) на перыяд акадэмічнага водпуску за кошт сродкаў навучальнай установы (акрамя студэнтаў, навучэнцаў да 18 гадоў, якія атрымліваюць дапамогу).

7. У прафесіянальна - тэхнічных навучальных установах:

паспяваючым навучэнцам усіх тыпаў прафесіянальна - тэхнічных навучальных устаноў (акрамя рыхтуемых для работы ў сельскагаспадарчай вытворчасці, водагаспадарчым будаўніцтве і лясной гаспадарцы) з тэрмінам навучання не больш 10 месяцаў у размеры 275 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 305 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 340 рублёў у месяц, а навучэнцам з ліку дзяцей загінуўшых ваеннаслужачых і асоб, прыроўненых да інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны I і II груп, у размеры 300 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 330 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 365 рублёў у месяц;

паспяваючым навучэнцам пры падрыхтоўцы іх для работы ў сельскагаспадарчай вытворчасці, водагаспадарчым будаўніцтве і лясной гаспадарцы па прафесіях механізатараў з ліку асоб, якія закончылі сярэднія агульнаадукацыйныя школы і прайшлі ў іх навучанне аўтасправе, рабоце на трактарах, камбайнах і іншых сельскагаспадарчых машынах, а таксама асоб, звольненых у запас з Узброеных Сіл і залічаных пры чарговым прыёме ў гэтыя вучылішчы непасрэдна пасля звальнення ў запас, кваліфікаваных рабочых з ліку асоб, якія закончылі сярэднія агульнаадукацыйныя школы і вывучылі ў іх асновы жывёлагадоўлі і сельскагаспадарчай тэхнікі, з тэрмінам навучання менш 10 месяцаў у размеры 600 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 630 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 665 рублёў у месяц;

паспяваючым навучэнцам усіх тыпаў прафесіянальна-тэхнічных навучальных устаноў з тэрмінам навучання не менш 10 месяцаў, якія ў адпаведнасці з рашэннямі ўрада забяспечваюцца абмундзіраваннем і харчаваннем, у размеры 135 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 165 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 200 рублёў у месяц; навучэнцам з ліку сямейных у размеры 175 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 205 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 240 рублёў у месяц; навучэнцам з ліку дзяцей загінуўшых ваеннаслужачых і асоб, прыроўненых да інвалідаў Вялікай Айчыннай вайны I і II груп, у размеры 205 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 235 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 270 рублёў у месяц; навучэнцам з ліку сямейных у размеры 240 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 270 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 305 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў і знаходзяцца на выхаванні ў апякунскіх (прыёмных) сем'ях і дзіцячых дамах сямейнага тыпу і атрымліваюць штомесячныя грашовыя выплаты на ўтрыманне апякаемых, выплачваецца стыпендыя на агульных падставах;

навучэнцам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апякунства бацькоў, апекуноў (папячыцеляў), знаходзяцца на дзяржаўным забеспячэнні, у размеры 310 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 355 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 405 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку дзяцей ваеннаслужачых, якія загінулі пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, у размеры 580 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 640 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 710 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку воінаў-інтэрнацыяналістаў у размеры 500 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 545 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 595 рублёў у месяц, з іх тым, хто знаходзіцца на дзяржаўным забеспячэнні, — адпаведна 290, 335 і 385 рублёў у месяц;

навучэнцам з ліку былых ваеннаслужачых, якія сталі інвалідамі ў выніку ранення, кантузіі, калецтва ці захворвання, атрыманых пры выкананні інтэрнацыянальнага абавязку, у размеры 580 рублёў у месяц, у тым ліку навучэнцам, якія маюць толькі добрыя, а таксама толькі добрыя і выдатныя ацэнкі, — 610 рублёў, а толькі выдатныя ацэнкі — 645 рублёў у месяц, з іх тым, хто знаходзіцца на дзяржаўным забеспячэнні, — адпаведна 390, 435 і 485 рублёў у месяц;

імянныя стыпендыі ўсіх відаў — 350 рублёў у месяц.

8. Стыпендыі грамадзянам замежных дзяржаў і дзяржаў СНД, якія вучацца ці праходзяць навукова - педагагічную стажыроўку ў вышэйшых, сярэдніх спецыяльных і прафесіянальна - тэхнічных навучальных установах і навукова - даследчых установах, атрымліваюць стыпендыю за кошт бюджэту рэспублікі, выплачваюцца ў размерах, устаноўленых для студэнтаў і навучэнцаў Рэспублікі Беларусь.

Размеры стыпендый замежным грамадзянам, якія паступілі на вучобу пасля 1 верасня 1991 г., рэгулююцца дзяржаўнымі пагадненнямі.

9. Рэкамендаваць грамадскім арганізацыям, якія выплачваюць за кошт уласных сродкаў імянныя стыпендыі, перагледзець іх размеры.

10. Прызнаць страціўшымі сілу пастановы Дзяржкампрацы Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 1991 г. № 32/1057, ад 20.01.92 г. № 2/55.

Старшыня Дзяржкампрацы Рэспублікі Беларусь
Г. П. БАДЗЕЙ.
Міністр фінансаў Рэспублікі Беларусь
С. П. ЯНЧУК.

КАЛІ ЎМОВЫ СТАНОВЯЦЦА НЕВЫНОСНЫМІ—ВЫНОСІМ МЭБЛЮ!

Дзіўны выгляд набыў парадны ўваход у мінскую фотастудыю № 2 (гэта на скрыжаванні вуліц К. Маркса і Камсамольскай): на прыступках перад зачыненымі дзвярамі стаяць кліенты, уваход забарыкадаваны вынесеным з памяшкання прылаўкам, а побач праз фортку прыёмшчыца заказаў гучна аб'яўляе прысутным:

— Вашы фотакарткі зроблены, можаце забіраць. Новых заказаў не прымаем.

Трапіўшы ў фотастудыю праз службовы ўваход, я пацікавіўся, што здарылася.

— Наш калектыў аб'явіў акцыю пратэсту з элементамі акупацыйнай забастоўкі і галадоўкай, — растлумачыў Андрэй Нікалайчанка, былы загадчык фотастудыі, а сёння проста фатограф.

— Ці можна больш даступна растлумачыць вашу акцыю?

— Яе фармулёўка выпрацавана згодна з існуючымі міжнароднымі правіламі, і адступаць ад іх мы не станем: занадта моцны ўціск з парушэннем законаў зведвае наш калектыў. Так мы лічым. Варта было нам заявіць вышэйшаму начальству аб жаданні аддзяліцца ад арэнднага прадпрыемства «Вілія», каб стаць самастойнымі, як пасыпаліся ўсялякія праверкі. Мяне звольнілі з пасады загадчыка. Да нас вырашылі падсяліць нейкае невядомае нам сумеснае прадпрыемства, што азначае яшчэ больш пагоршыць умовы працы калектыву. За пагрозамі пачаліся канкрэтныя дзеянні: сёння кіраўнікі «Віліі» ўласнаручна ўнеслі у фотастудыю новы прылавак, нягледзячы на нашу нязгоду. Гэты прылавак мы вынеслі на вуліцу і на агульным сходзе калектыву вырашылі пачаць акцыю пратэсту. Відаць, не жадае адміністрацыя губляць тыя 25 тысяч, якія штомесяц уносіць у фонд прадпрыемства наш невялікі калектыў. Вось так і пачалася гэта гісторыя.

Перад выхадам нумара я пазваніў у фотастудыю і пацікавіўся, што змянілася за некалькі мінулых дзён. Фотамайстры галадаюць, але працуюць. Кіраўніцтва адмяніла (так паведамілі ў фотастудыю) свой загад аб падсяленні сумеснага прадпрыемства. Астатнія распараджэнні адміністрацыі, якія выклікалі пратэст калектыву, яшчэ дзейнічаюць.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

РУКУ НА ДРУЖБУ, ІЗРАІЛЬ!

Вось і яшчэ адно таварыства ўзнікла на небасхіле грамадскага жыцця рэспублікі — «Беларусь—Ізраіль». Што гэта — заканамерны этап працэсу ўваходжання маладой дзяржавы ў міжнародную супольнасць ці «інтрыгі сусветнага сіянізму»? Наш карэспандэнт звярнуўся да віцэ-прэзідэнта вышэйназванага таварыства Лявона БАРШЧЭЎСКАГА, народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь.

— Гэта грамадская арганізацыя нядаўна створана па ініцыятыве Таварыства дружбы і культурных сувязей з замежнымі краінамі. Уключае людзей самых розных нацыянальнасцей, не толькі беларусаў і яўрэяў: кантакты — на міждзяржаўных асновах, не замыкаючыся наогул на міжнацыянальных. Прэзідэнцтвуе Леанід Левін, адзін з аўтараў Хатынскага мемарыяла.

Толькі ў Беларусі аналагічных таварыстваў больш дзесяці — наладжаны адносіны з ФРГ, Іспаніяй, Францыяй, Фінляндыяй...

— Стварэнне вашай арганізацыі — гэта...

— Гэта неабходнасць часу. Даўно ўжо акрэсліліся аспекты цеснага ўзаемадзеяння дзвюх дзяржаў — эканоміка, навука, культура. У плане эканомікі ізраільцяне жадаюць і маглі б дапамагчы грошамі ці то ўстановам-прадпрыемствам, ці сваякам, якія засталіся тут. У навуцы можа адбыцца плённы ўзаемаабмен пэўнымі ведамі; адносна культуры — яўрэйская спадчына гадамі-стагоддзямі знішчалася, і наўрад ці знойдзецца ў Мінску дзесятак-два яўрэяў, якія ведаюць сваю родную, як лічыцца, мову — іўрыт. Неабходна яе вывучэнне, адраджэнне, іўрыт мае шанц на самастойнае жыццё, гэта багацейшая слоўнікавая крыніца. Кнігі, манаграфіі на іўрыце ёсць, нават па гісторыі Мінска, а вось знаўцаў — пашукаць. І тут неабходна супрацоўніцтва, узаемаўзбагачэнне.

Яшчэ адна з галоўных задач таварыства — зняць з Ізраіля кляймо пагардлівых адносін, падсвядомай іроніі. А Ізраіль — нармальная дзяржава, вылучаецца хіба тым, што там жыве шмат нашых былых суайчыннікаў.

— Дарэчы, таварыства прымае ўдзел у жыцці тых, хто збіраецца пакінуць ці вось-вось пакіне Беларусь?

— Не, гэта справа не наша.

— Але ж выехаўшы ў Ізраіль, яны могуць быць і членамі таварыства?

— Можа атрымацца і так. Мы не адмаўляем у супрацоўніцтве ні на нацыянальным, ні на прафесіянальным узроўні, але галоўнае для нас — грамадзянскі. Менавіта прапаноў такога плана мы і чакаем ад Ізраіля. І яны паступаюць. Ды і ў Ізраілі ёсць падставы для стварэння таварыства «Ізраіль — Беларусь». Арганізацыйная работа ў гэтым напрамку вядзецца ўжо. Лічу, што адным з першых паслоў, прызначаных у нашу рэспубліку, будзе пасол з Ізраіля.

— Якія сродкі існавання таварыства?

— Пакуль што ўсё на грамадскіх асновах. Шукаем спонсараў. Думаем, нам дапамогуць, і эканамічнае пытанне ў таварыства «Беларусь — Ізраіль» не будзе такім балючым, як у іншых — яўрэяў шмат, а роднае не ў цяжар...

— У мінулым таварыства застаўся...

— ...удзел у днях, прысвечаных ахвярам яўрэйскіх гета. Важна, каб людзі зразумелі, што гэта — бяда не толькі яўрэяў. Асабліва хвалюючым момантам было ўручэнне падарункаў беларусам, якія ў гады Вялікай Айчыннай вайны ратавалі яўрэяў ад расправы фашыстаў.

— А ў будучым, займеўшы спонсара, а значыць, і грошы...

— ...правядзём фестываль яўрэйскай і беларускай культур, як прапанавала ініцыятыўная група з Гомеля; зможам дапамагчы адправіць навукоўцаў ва універсітэты вывучаць яўрэйскую спадчыну, каб адрадзіць з цягам часу яўрэйскую культуру... Наогул, прапаноў шмат.

Вяла гутарку
Ларыса ПРАЎЛОЦКАЯ.

З ЗАЛЫ СУДА

ФІРМЕННЫ ЛІМАНАД

Такое можна пабачыць хіба што ў заходніх фільмах жахаў. Але гэта здарылася ў Мінску.

У гарадскім судзе беларускай сталіцы справа ўжо разгледжана, вынесены прыгавор. Цяпер яна вывучаецца ў вышэйстаячых інстанцыях. Таму мы не можам пакуль што называць сапраўдныя прозвішчы і імёны ўдзельнікаў працэсу.

Ды і сутнасць не ў падобных падрабязнасцях. Галоўнае ў іншым — як магло такое здарыцца, дзе матывы цяжкага злачынства? Ёсць вялікая патрэба паразважаць менавіта над такімі пытаннямі.

Быў красавіцкі вечар. Сустрэліся двое. Амаль саракагадовы таксіст Андрэй і жыхар з Поўдня, Алік. Яны паспелі ўжо крыху пасябраваць. Вырашылі «раздавіць» бутэльку. Для настрою. Андрэй з гэтай нагоды запрасіў падскочыць да сястры Ірыны, якая жыве ў Зялёным Лузе. Каб выпіць культурна, у дамашніх умовах.

Прыехалі. Гаспадыня з сяброўкай Кацяй збіралася на дзень нараджэння. Пакуль жанчыны прыхарошваліся, мужчыны куляли кілішкі і вялі гамонку аб жыцці-быцці. Андрэй зусім раскіс, пачаў скардзіцца. Хочацца прыдбаць новы легкавік, бо яго ўжо вельмі стары і нямодны. А грошай няма. Праблема захапіла ўсіх прысутных, якія падключыліся да абмеркавання тэмы: «Як знайсці грошы?»

— Што тут ламаць галаву? — прыкладна так сказала адна з жанчын. — Знайсці каго з поўнымі кішэнямі, ды пачаставаць лекамі, каб захроп на некалькі гадзін. Пачысціць, потым адвесці ў які скверык — і хутка, і не рызыкоўна.

Ідэя так захапіла ўсіх, што тут жа пачалі яе ажыццяўленне. Каця збегала ў аптэку, купіла нейкія таблеткі, патаўкла іх і размяшала ў напітку. Так быў створаны цудадзейны «ліманад».

Жанчыны адправіліся на дзень нараджэння, а мужчыны паехалі на Камароўку шукаць кліента з грашамі. Там пазнаёміліся з грамадзянінам Г., які прыехаў гандляваць з Поўдня. Нейкім чынам дамовіліся. Каля шасці гадзін вечара прыехалі ў Зялёны Луг. Людзі снавалі сюды-туды — хто ў магазін, хто ў кіно. Ніхто, бадай, і не звярнуў увагі на трох мужчын, што ўваходзілі ў пад'езд, двое з якіх ужо былі ў падпітку.

У кватэры Ірыны выпілі. Гаспадары настойліва частавалі госця фірменным «ліманадам». Хутка той, што называецца, «паехаў» — млявасць і ўсё такое. Але сон усё ж не валіў. Ці то таблеткі не тыя, ці канцэнтрацыя слабая. Калі каўказец падаўся ў туалет, Андрэй крутнуў да адказу ручку тэлевізара і той заспяваў на ўсю кватэру. Затым вырваў з дывана падлакотнік і, падкраўшыся ззаду, цэліў госцю па галаве, калі той выйшаў у калідор. Але прамазаў і ўляпіў па шыі. Затым яшчэ раз. Той упаў. Сябрукі сталі шарыць па кішэнях. Ахвяра брыкалася. Пачалі біць нагамі — па грудзях, жывату, галаве. Алік падскокваў і нагамі апускаўся на грудзі. Душылі.

Смерць надышла хутка. Ачысцілі кішэні. Знайшлі паўтары тысячы. Труп абкруцілі прасцінай і запіхалі пад ложак.

Тут зазвінеў тэлефон. Ірына паведамляла, што сярод гасцей ёсць багацей. Прыехалі. Даведаўшыся, што хлопцы на легкавіку, чалавек з каўказскім акцэнтам папрасіў падкінуць на вакзал, маўляў, спяшаецца на калінінградскі поезд. А тым таго і трэба было. Прывезлі ў лес каля Зялёнага Луга. Каўказец, відаць, скеміў, кінуўся ўцякаць. Дагналі, зрабілі падсечку... і нагамі па тулаву, манціроўкай па галаве. Ён вырваўся і зноў наўцёкі. Раз'юшаныя выпівакі за ім. Паваліі і дабілі. З кішэні вытраслі больш трох тысяч. Труп падвезлі да Цнянскага вадасховішча і ўтапілі.

Уся кампанія сабралася на кватэры Ірыны. Каб займець алібі, вырашылі кацiць у вёску. Вынеслі труп з-пад ложка ў машыну, памылі падлогу. Нябожчыка затым апусцілі на дно вадасховішча «Дразды».

— А куды падзелі таго? — пацікавілася гаспадыня кватэры.

— Таксама на дне.

— Дзе?

— Каля Цны.

— Вы што? Побач з домам? Давайце перавозіць.

Згадзіліся. Дасталі труп з вады, запіхнулі ў багажнік, і машына ўзяла курс на Барысаў. Выкінулі ў рэчку Гайна.

Прыпыніліся, каб размяцца. Андрэя і Аліка насцярожыла сяброўка Ірыны — Каця. Злуецца, што на «мокрую» справу пайшлі. Ды і ведае зашмат. Словам, непажаданы сведка. «Трэба ўбіраць», — згадзіліся абодва.

Прапанавалі Каці сесці наперадзе. Алік ззаду, за ёй. Ён прыгатаваў ужо электраправад, які адшукалі ў багажніку. Машына не паспела набраць хуткасць, як ён накінуў той провад на Кацін шыю і здавіў з усяе сілы. Трэцюю ахвяру ўтапілі ў рацэ.

...Гарадскі суд прыгаварыў Аліка да пакарання смерцю, Андрэя і Ірыну да працяглага турэмнага зняволення.

Загублены тры чалавечыя жыцці, зламаны яшчэ тры лёсы. І дзеля чаго? З-за чатырох-пяці тысяч рублёў? Якім жа танным становіцца чалавечае жыццё!

І ўсё ж чаму такое магчыма? Тым больш, што ўчынілі гэта страшнае злачынства не адпетыя забойцы. Першапачатковы план зусім не прадугледжваў такога абароту.

Мы, безумоўна, не раз назіралі такі малюнак. Грэецца вада. Яна становіцца ўсё цяплейшай і цяплейшай, гарачай... Непрыкметна павышаецца яе тэмпература. І калі яна дасягае крытычнай адзнакі — сто градусаў, вада ператвараецца ў пару, прынцыпова новы стан. Альбо капае кран, батарэя... Гаспадыня падставіла вядро. Цурболіць паціху вадзіца. А прамаргаеш — перальецца цераз край апошняя кропля, затопіш суседзяў...

Ёсць і звычкі, рысы характару, якія пры пэўных акалічнасцях імгненна ператвараюць чалавека ў драпежніка.

Дзе ў нашай гісторыі тая апошняя кропля, што падштурхнула кампанію да забойства?

Іван СЯРГЕЕЎ.

РАМАНТЫЧНАЯ СПЕЦКАМАНДЗІРОЎКА Ў КРАІНУ З ГАРАЧЫМ І ВІЛЬГОТНЫМ КЛІМАТАМ

1 красавіка 1974 года савецкія салдаты пакінулі Егіпет. З таго часу мінулі ўжо два дзесяцігоддзі, але пра гэтых людзей быццам забыліся. І толькі нядаўна мы пачалі даведвацца, што «ваенныя саветнікі» былога СССР ваявалі не толькі ў Афганістане і «непакорлівай» Усходняй Еўропе. А за грахі, як вядома, трэба плаціць, нягледзячы на іх даўнасць і змену шыльдаў над рукой з «мячом караючым...»

Да Егіпта пачатку 70-х нашы адносіны былі адназначна станоўчымі: першая на Блізкім Усходзе краіна сацарыентацыі, што, уласна кажучы, давала ёй права на бескарыслівую дапамогу з боку першай сацкраіны ў свеце. «Егіпет — наш верны сябар і саюзнік!» — пісалі газеты таго часу. Да абсурду даходзяць рашэнні савецкага ўрада: прэзідэнту Насэру прысвойваецца званне Героя Савецкага Саюза. Таму цяжка было сумнявацца ў суровай неабходнасці па частцы аказання «пэўнай» дапамогі, уключаючы і жывую сілу.

Неўзабаве ў савецкім друку пачалі з'яўляцца звесткі аб поспехах «проціпаветранай абароны Аб'яднанай Арабскай Рэспублікі, што адбіла налёт 50 ізраільскіх знішчальнікаў-бамбардзіроўшчыкаў, спрабаваўшых атакаваць пазіцыі егіпецкіх войск ў раёне Суэцкага канала». Хто ж тады мог ведаць пра сапраўдных герояў з рускімі, беларускімі, літоўскімі прозвішчамі, якім нават пасля вяртання дамоў не давалі веры. Але не прыснілася ж гэта ім?

***

Сяргей Аляксандравіч Шульжыцкі атрымаў ваенны білет 20 мая 1971 года, пасля чаго «адтаптаў» 5 месяцаў вучэбкі ў Прыбалтыцы, атрымаўшы спецыяльнасць «механік СР» (самалёт-рухавік МІГ-21). Пасля гэтага быў адпраўлены ў войска, на гэты раз у Малдавію. Здавалася, Маркулешты і будуць апошнім месцам дыслакацыі. Аднак недзе праз паўгода Шульжыцкага тэрмінова выклікаюць да камандзіра прама з дзяжурства. Тут упершыню было вымаўлена гэта слова — «спецкамандзіроўка». Праўда, месца камандзіроўкі ахутвала тайна.

Увогуле, можна было і адмовіцца, але служыць заставалася яшчэ больш года, і рамантыка ўзяла верх над разумным сэнсам. Ды і губляць не было чаго. Раніцай наступнага дня некалькі добраахвотнікаў былі ўжо ў Туркменіі, у Марах. Як высветлілася пазней, пачынаўся апошні адбор «кандыдатаў»...

Ганялі мала, у асноўным, што называецца, марудна здзекаваліся: не давалі вады, солі, кармілі адной сухой бульбай. З інтэрваламі праз дзень насілі зімовую форму (і гэта пры тэмпературы пад 50 градусаў). Гэта працягвалася прыкладна месяц, да таго самага часу, пакуль у часць не прыбыў генерал-палкоўнік Кажадуб. Так, той самы славуты Іван Мікітавіч Кажадуб, тройчы Герой Савецкага Саюза, які ў час вайны збіў 62 фашысцкія самалёты. Ён адразу ж сабраў усіх «кандыдатаў» і доўга з імі гутарыў. Апошнія ў сваю чаргу скардзіліся на ўмовы жыцця і выказвалі здзіўленне з нагоды свайго знаходжання ў Марах, маўляў, няўжо гэта і ёсць абяцаная рамантычная спецкамандзіроўка?

Рашучых дзеянняў доўга чакаць не прыйшлося. Праз дзень Шульжыцкі ў ліку адабраных і «прыгодных» падняўся на борт «ІЛ-18» — асабістага транспарту Кажадуба; самалёт ўзяў курс на Маскву. У дарозе Кажадуб падбадзёрваў, усяляк жартаваў, пры гэтым называў па імёнах, ды і наогул ведаў усю паднаготную кожнага. К вечару прыляцелі ў Зорны гарадок, нават касманаўтаў бачылі, а раніцай усіх пераапранулі ў цывільнае, далі чамаданы і павялі да самалёта. Там паабапал трапа стаялі два палкоўнікі з мяшкамі ў руках. Адзін уважліва вывучаў ваенныя білеты «кандыдатаў», другі — камсамольскія. Пасля гэтай нескладанай працэдуры дакументы адпраўляліся ў адпаведныя мяшкі, а кандыдатам уручаліся замежныя пашпарты. Праўда, патрымаць іх у руках удалося мінут пяць — афіцэр суправаджэння ў самалёце дакументы сабраў. Дарэчы, пра Егіпет даведаліся таксама ў паветры. Такімі яны і трапілі на канцавы пункт свайго падарожжа — з пустымі чамаданамі і без адзінага дакумента ў кішэні.

***

...У Каірскім аэрапорце іх ужо сустракаў транспарт. Калона, у якой апынуўся Шульжыцкі, узяла курс на Жэнакліс — пункт паміж Каірам і Александрыяй. Суправаджалі іх афіцэры і салдаты заўтрашняга дэмбеля, адслужыўшыя ў Егіпце год (дарэчы, максімальны на той час тэрмін службы за мяжой). Што адразу кідалася ў вочы, дык гэта мноства пярсцёнкаў і наогул ювелірных вырабаў на нашых ваенных. Але, як высветлілася пазней, кожнаму ваеннаслужачаму дазвалялася пасля службы вывезці да... 15 кг залатых упрыгажэнняў.

Праз некалькі гадзін дабраліся да часці. Адразу ўбачылі чатыры казармы, якія стаялі асобна, — гэта для «русіш» (так называлі нашых арабы). Далей — цэлы пасёлак: казармы егіпцян. Навокал — пясок, яшчэ далей — балота.

Некалькі дзён навічкоў не чапалі, давалі акліматызавацца. Сяк-так нават забаўляліся: кожны вечар круцілі фільмы пад адкрытым небам. Аднаго разу ў час «сеанса» хтосьці крыкнуў: «Шульжыцкі, на выхад!». Аказваецца, хлопец заўтра збіраецца на Радзіму, а Сяргею без лішніх фармальнасцей проста перадаваў сваю сціплую маёмасць: ложак, аўтамат, боепрыпасы.

***

Неўзабаве пачалі прыцягваць да работы. Галоўнае, чаго патрабавалі — добра абслугоўваць самалёт. Кожны быў замацаваны за канкрэтнай машынай (у той час як у Саюзе адзін абслугоўваў 4—5 самалётаў) і знаходзіўся ў падпарадкаванні пэўнага лётчыка. Ва ўсім надзвычайная адказнасць: заправіў самалёт — распісаўся, гайку закруціў — распісаўся. Каб ведалі, з каго потым спытаць.

Нашы лётчыкі ляталі на Суэцкі канал, а з прыбыццём амерыканскіх авіяносцаў курсіравалі туды кругласутачна. Так што работы ў механікаў было больш чым дастаткова. Рабочы дзень стаў ненарміраваным.

На той час у Егіпце было пяць ваенных аэрадромаў з дыслакацыяй савецкіх самалётаў. Эскадрылля, дзе служыў Шульжыцкі, знаходзілася ў тыле, г. зн. была самай далёкай ад месц баявых дзеянняў. Аднак хутка пачаліся ўдары, якія цяжка было нават уявіць...

Асноўнай функцыяй егіпецкіх войск з'яўлялася ахова самалётаў, іншай тэхнікі і парка. Аднак раніцай механікі часцей за ўсё бачылі мірна спячага вартаўніка і адкінутае ўбок ружжо часоў першай сусветнай вайны альбо іншы рарытэт — кулямёт «максім». З часам пачасціліся выпадкі, калі ўся ўзлётная паласа аказвалася паралізаванай з-за рассыпанага па ей нечай «клапатлівай рукой» шкла. Вядома, самалёты прастойвалі.

У страве, асабліва ў хлебе, пачалі трапляцца анучы, гайкі, косці, дохлыя фалангі. Гэта ўжо была самая сапраўдная ўнутраная вайна, дарэчы, зусім заканамерная. Арабы дабіліся свайго: чужымі рукамі амаль расправіліся з ізраільцянамі і цяпер усе сілы скіравалі на выпраўджванне са сваёй тэрыторыі нядаўніх вызваліцеляў. Дайшла справа і да тэрору...

***

Нашы салдаты ноччу ахоўвалі афіцэраў, сваё размяшчэнне і двухсотлітровы бак з прывазной кіпячонай вадой. Няшчасны бак, які Сяргей запомніў на ўсё жыццё.

...У гэты вечар на вахту заступіў ён. Недзе праз гадзіну з цемры вынырнуў араб і пачаў штосьці гаварыць, дапамагаючы сабе жэстамі. На крык і папераджальны выстрал уверх не рэагаваў...

Больш Сяргей нічога не памятае. Апрытомнеў толькі праз дзесяць сутак у французскім шпіталі. Потым сябры расказалі..

Прыйшла змена, а вартавога няма. Шукалі Сяргея трое сутак і нарэшце за некалькі кіламетраў ад размяшчэння часці знайшлі непрытомным у зарасніках накшталт нашага чароту ў балоце. Трое сутак праляжаў так у сырасці. Адняліся рукі, ногі і спіна.

У часць больш не вярнуўся. Сякія-такія рэчы прывезлі ў шпіталь. Прасіўся застацца даслужыць — не дазволілі. Не зразумеўшы да канца, што да чаго, пасля 6 месяцаў службы ў Егіпце, ледзь не развітаўшыся з жыццём, Сяргей Шульжыцкі быў вернуты ў Саюз.

Радзіма сустрэла ў літаральным сэнсе нажом — менавіта такім чынам няўмольны мытнік здзіраў малюнкі з экзатычнымі выявамі на ўнутранай частцы вечка чамадана. Да сённяшняга дня захоўвае Сяргей парэзаныя піраміды. Пасля «цёплай» сустрэчы яго адвезлі ў Івана-Франкоўскі шпіталь, хоць больш правільна сказаць — пазбавіліся ад яго. Там пачынаюць унушаць, што ён — безнадзейны інвалід. Рухацца забаранялі, хоць адчуваў сябе зусім здаровым. Усюды цягалі на насілках — было брыдка глядзець у вочы сапраўды хворым, нерухомым людзям. А за тое, што аднойчы рызыкнуў сам пайсці ў сталоўку, усыпалі як след і прыгразілі наогул прывязаць да ложка.

Хацеў напісаць пісьмо Грэчку, тагачаснаму міністру абароны — яшчэ ж паўгода служыць заставалася! Але ўрачы, відаць, зразумеўшы, што за кожным крокам нейкага «егіпцяніна» не ўсочыш, хуценька афармілі дакументы і накіравалі яго дадому. Адзінае, што «ад усёй душы» пажадалі на развітанне — памяняць клімат.

***

Зараз Сяргею Аляксандравічу Шульжыцкаму 39, нежанаты. Жаніцца пабаяўся, думаў, што і сапраўды з'явяцца абяцаныя парок сэрца і востры рэўматызм. Аднак ні таго, ні другога вось ужо 20 гадоў не мае. Жыве са старым бацькам. Ільгот, прывілей, вядома, ніякіх.

«Егіпцяне», «алжырцы», «в'етнамцы», «карэйцы», «сірыйцы», «ангольцы», «афганцы»— усе яны былі толькі марыянеткамі ў руках «вясельных генералаў», тых, хто зарабіў свой капітал, аддаючы авантурыстычны загад аб выступленні «ў абарону сацыялістычных заваёў».

Час ідзе, жыццё не стаіць на месцы. Спіс «кандыдатаў» папаўняецца: «армяне», «азербайджанцы», «літоўцы», «малдаване»... Відаць, такі ў нас закладзены генетычны код...

Ігар КАРНЕЙ.

НАВІНЫ АКЦЫЯНЕРНАГА ТАВАРЫСТВА «БЕЛАГРАПРАМБІРЖА»

НА ТАРГАХ У ПЯТНІЦУ, 20 САКАВІКА 1992 ГОДА, БЫЛО ПРАПАНАВАНА НА ПРОДАЖ КАЛЯ 3 ТЫСЯЧ ВІДАЎ ТАВАРАЎ НА СУМУ ЗВЫШ 1 МЛРД. РУБЛЁЎ.

УСЯГО ЗАРЭГІСТРАВАНА ЗДЗЕЛАК НА СУМУ 22,5 МЛН. РУБЛЁЎ.

Сярод прададзеных і купленых тавараў:

Назва тавару	Колькасць	Адзінка вымярэння	Цана за адзінку (у рублях)
Збожжа фуражнае і насеннае	960	тона	6.000—7.000
Бульба харчовая	100	тона	5.000
Крупы грэцкія	500	кг	55
Гарчычны парашок	175.000	пакет	5
Чай грузінскі	19.000	пачка	35
Сыр каўбасны	10	тона	41.000
Малако згушчанае	5.000	кг	25
Дрожджы харчовыя, сушаныя	500	кг	150
Соус таматны, слоік 0,5 л	5.600	шт.	22—25
Лаўровы ліст	1.600	кг	80
Цукар	15	тона	61.000
Турбакампрэсары для трактароў і камбайнаў	100	шт.	3.500
Вагі для жывёлы, перасоўныя	13	шт.	5.000
Транспарцёр КТУ	150	шт.	1.600
Запраўшчык-жыжкараскідвальнік	2	шт.	14.000
Керамзіт прамысловы	100	куб. м.	300
Шкло пракатнае для цяпліц	2.000	м. кв.	75
Цэгла сілікатная, паўтарачная	8.000	шт.	2.70
Аўтапакрывала 3×4	1.000	шт.	250
Аўдыёкасеты	3.000	шт.	41
Шнур сеткавы для бытавых прыбораў	10.000	шт.	25
Вугалок металічны 50×50	30	тона	24.500
Швелер	14	тона	25.000
Алюміній у чушках	5	тона	60.000
Дызпаліва летняе	1.000	тона	5.100

НАПАМІНАЕМ,

ШТО ТАРГІ ПРАВОДЗЯЦЦА ШТОТЫДНЁВА ПА ПЯТНІЦАХ З 11.00 ПА АДРАСУ: МІНСК, ВУЛ. КАЗІНЦА, 86, КОРПУС 2. РЭГІСТРАЦЫЯ ЎДЗЕЛЬНІКАЎ З 9.00. ДАВЕДКІ ПА ТЭЛЕФОНАХ: 77-07-26, 77-00-90.

Як ужо паведамлялася раней,

ПРЫ БЕЛАГРАПРАМБІРЖЫ СТВОРАНА І АКТЫЎНА ПРАЦУЕ

секцыя нафтахімічнай прамысловасці

Цяпер у яе састаў уваходзяць 27 буйных вытворчых аб'яднанняў, прадпрыемстваў і арганізацый. Сярод іх Мазырскі нафтаперапрацоўчы завод, Светлагорскае і Гродзенскае ВА «Хімвалакно», ВА «Медпрэпараты», Лідскае ВА «Лакафарбы», ВА «Беларусьнафта», Мазырскі завод кармавых дражджэй, Бабруйскі завод масавых шын, РВА «Белсельгасхімія», НВА «Сейсматэхніка» і іншыя.

ЗАПРАШАЕМ ДА ЎЗАЕМНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА ЎСЕ ЗАЦІКАЎЛЕНЫЯ ПРАДПРЫЕМСТВЫ І АРГАНІЗАЦЫІ НАФТАХІМІЧНАГА КОМПЛЕКСУ, ІНШЫХ ГАЛІН НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ РЭСПУБЛІКІ І КРАІН СНГ.

Мы чакаем вас!

РАДЫЁ

27 сакавіка

Апошнія паведамленні: 6.00, 7.00, 10.00, 15.00, 20.00, 23.00.

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Майстры сцэны». Радыёрасказ. 9.45 — песні У. Сарокіна. 10.15 — для дзяцей. С. Кавалёў. «Парыж на свеце ёсць...». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Саветы: улада і справы». Радыёчасопіс. 12.00 — «Апоўдні». Перадача на актуальныя тэмы. 13.00 — «У абедзенны перапынак». 14.00 — «З новых музычных запісаў». Канцэрт. 15.15 — «Парад зорак». Эстрадная праграма. 16.05 — «Гульня без пройгрышу». Спартыўная праграма. 16.40 — «Жывое слова». Радыёклуб. 17.40 — «Машэрава, 21». Прафсаюзны веснік. 18.00 — перадачы абласнога радыё. 19.00 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 19.45 — вячэрняя казка. 20.00 — «Дзень-нашага жыцця». На сесіі Вярхоўнага Савета Беларусі. 21.00 — музычная праграма. 23.10 — праграма радыёстанцыі «Сямейнае радыё» (ЗША). 23.25 — «Хвіліны музыкі чароўнай». Канцэрт.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ. СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Люстэрка». Інфармацыйная панарама.

Сесія: дзень за днём. Нататкі нашага парламенцкага карэспандэнта.

Да выбрання першага намесніка Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Вячаслава Кузняцова. Артыкул.

«Наіўная і мудрая звычка». Аглядальнік Людміла Маслюкова аб практыцы работы Савета Міністраў рэспублікі з пісьмамі.

Чытач—чытачу. Падборка.

«Не нашкодзь!» Гэту старажытную ўрачэбную запаведзь трэба памятаць нават пры каранэнай ломцы гандлёвых структур, — сцвярджае аўтар Ніна Казько.

«Дацэнт з адмычкай». «Зорка», якая ўспыхнула і пагасла на крымінальным небасхіле Пінска.

«Дзень добры». Чарговы выпуск аддзела «Здароўе».

Погляд. **«Баба Ганна з Камароўкі».**

НАДВОР'Е

26 сакавіка

Сёння ўдзень па рэспубліцы воблачнае надвор'е, часам дождж. Тэмпература паветра ў Мінску — 7—9, Гродна — 4—6, Брэсце — 5—7, Віцебску —7—9, Магілёве—8—10, Гомелі — 11—13 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак характар надвор'я істотна не зменіцца.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

26 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Кодавая назва «Паўднёвы гром». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі.
16.25. Праграма перадач.
16.30. Фільм — дзецям. «Белы слон».
17.50. «На рынгу». Мультфільм.
18.00. Дак. фільмы.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Гродна).
19.35. Зачытайце маё пісьмо...
19.40. Цягнік спыняецца на 40 хвілін. Рэпартаж з Гродзенскай мытні.
20.05. Лёс, які мы выбіраем.
20.25. Калыханка.
20.45. Тыдзень беларускага ўрада.
21.00. Латарэя ўдачы.
21.05. «Жарт-крок». Гумарыстычная праграма.
21.50. «Калінка». Тэленарыс.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
23.30. НІКа.

І канал. Астанкіна.

5.00. Раніца.
7.35. Выступленне Узбекскага фальклорнага ансамбля «Шалола».
7.50. «Царэўна-жаба». Мультфільм.
8.20. Старыя добрыя казкі. «Сцяпанава памятка».
9.45. «Сеанс паміж сеансамі».
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. Пад знакам «пі».
12.20. «Генадзь Гладкоў». Фільм-канцэрт.
13.15. Тэлемікст.
14.00. Навіны.
14.25. Рамансы рускіх кампазітараў.
14.50. «За Вятлугай-ракой». Мастацкі фільм.
16.00. «Таленты і паклоннікі».
17.00. Навіны.
17.25. ...Да 16 і старэйшым.
18.05. «Карцінкі па даўнейшаму». Мультфільм.
18.15. Хакей. Чэмпіянат СНД. Паўфінал.
20.00. Навіны.
20.35. Музыка ў эфіры.
22.30. Тэлескоп.
23.00. Навіны.
23.20. Лімпапо.
23.50. Тэлефільм «Рая».

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
7.50. Вольны час. «Дамашні клуб».
8.05. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
8.35. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
9.35. «Салют, Амерыка!» Міжнародны фестываль лацінаамерыканскай музыкі.
10.10. Я. Гайдар у прэс-цэнтры «Рэспубліка».
11.10. «Калі я стану веліканам». Мастацкі фільм.
12.40. «Калмыцкі фермер».
13.00. Весткі.
15.00. «Чараўнік Ізумруднага горада». 7-я, 8-я серыі.
15.40. Школа менеджэраў.
16.10. Восень жыцця.
16.25. Музычны клас.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Манера.
17.45. Парламенцкі веснік.
18.00. Вольны час. «Увага: здымаю!»
18.15. Абмяркоўваем праект Канстытуцыі Расіі. Перадача 2-я.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Спецыяльны камерцыйны веснік.
19.40. «БДТ: учора, сёння, заўтра...» Частка 2-я.
20.40. Антракт.
20.55. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. На сесіі ВС Расіі.
22.55. Пятае кола. Працяг.
23.40. Расійскі конкурс бальных танцаў у г. Омску.

27 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. Кінанарыс.
9.00. «Час-Не-Чакае». Мастацкі фільм.
15.25. Меркурый.
16.30. Фільмы — дзецям. «Марусіна карусель», «Дзень загадак», «Запіскі Пірата».
17.00. «Наша школа — нашы старты». ДЮСШ № 18 г. Мінска.
17.40. Сёння—Міжнародны дзень тэатра. Частка 1-я.
19.00. Панарама.
19.25. Абласныя навіны (Магілёў).
19.35. Наш каментарый. «Праз церні — да зорак».
19.40. Месячны каляндар агародніка.
20.10. Дак. фільм БТ «Аднаасобнік».
20.25. Калыханка.
20.45. Тэлебіржа.
21.00. Сёння — Міжнародны дзень тэатра. Частка 2-я.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
23.30. НІКа.

І канал. Астанкіна

5.00. Раніца.
7.35. «Алёнчына кураня». Мультфільм.
7.45. Старыя добрыя казкі. «Чорная курыца, ці Падземныя жыхары».
9.00. Музыка ў эфіры.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.25. ...Да 16 і старэйшым.
12.05. «Атракцыён». Мультфільм.
12.15. «Клуб падарожнікаў» (з сурдаперакладам).
13.20. Брыдж.
13.45. Бізнес-клас.
14.00. Навіны.
14.25. «Падарунак меламану».
14.55. Перамоўцы.
15.40. «Каштанка». Мультфільм.
16.10. Рок-урок.
17.00. Навіны.
17.25. Чалавек і закон.
18.05. Мастацкі фільм. «На паўстанку». Цыкл «Першае каханне».
18.35. «Тэатральныя сустрэчы».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. «ВІД» прадстаўляе: «Поле цудаў», «Палітбюро», «Музагляд», «Шоу-біржа», «Хіт-канвеер». У перапынку **(23.00)** — Навіны.
0.15. «Злачынца прыслаў кветкі». Мастацкі фільм з серыі «Дэрык».

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
8.20. Англійская мова. 1-ы год навучання.
8.50. Вольны час. «Увага, здымаю!»
9.05. Англійская мова. 2-гі год навучання.
9.35. Эскулап.
9.45. Пятае кола.
11.30. «Пунсовая кветачка». Мастацкі фільм.
12.40. Фонд «Адраджэнне расійскай вёскі».
13.00. Весткі.
15.00. «Чараўнік Ізумруднага горада». Мультфільм. 9-я, 10-я серыі.
15.40. Прастора плюс.
16.10. «Кенгуру». Спартыўная праграма для падлеткаў.
16.45. Т. Ін. Ка.
17.00. Паралельныя сусветы.
17.45. Версія.
18.00. Вольны час. «Дамашні клуб».
18.15. Актуальная камера. «Білет у Казань-2».
18.45. «Кот у калпаку». Мультфільм.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «БДТ: учора, сёння, заўтра...». Частка 3-я.
20.40. Мсціслаў Растраповіч. Да 65-годдзя з дня нараджэння.
21.00. «К-2» прадстаўляе: праграмы «Каронка», «Пры сведках», «САС» і мастацкі фільм «Спакуса». У перапынку—Весткі, рэклама, на сесіі ВС Расіі.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай —32-51-05, аддзела пісьмаў—32-04-52, 32-41-92, навін—32-15-02, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

ПА НУМАРУ ДЗЯЖУРЫЛІ: член рэдакцыйнай калегіі Уладзімір Гойтан, першы намеснік адказнага сакратара Яўген Ляхаў, старшы карэктар Ала Сабалеўская.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.

Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Тыраж 81.784. Індэкс 63.850. Зак. № 62. Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісаны ў 21.05.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12